

Miljøvernminister: Bård Vegar Solhjell

Ref.nr.:

Saksnr:

Dato:

VERNEPLAN FOR LÁHKU NASJONALPARK I GILDESKÅL, MELØY OG BEIARN KOMMUNER I NORDLAND FYLKE

1. FORSLAG

Miljøverndepartementet legger med dette frem forslag til verneplan i Nordland fylke. Forslaget gjelder:

- **Láhku nasjonalpark:** ca. 188 km² i kommunene Beiarn, Gildeskål og Meløy i Nordland fylke. Forslaget omfatter totalt ca. 188 km², av dette er nær 100 % statsgrunn på Statskog SF sin grunn. Det er en privat eid festetomt ved Kårvatnet som er 1000,4 m².

1.1 Hjemmelsgrunnlag

Området foreslås vernet som nasjonalpark i medhold av naturmangfoldloven § 34 jf. § 35 og § 62. Vilkåret for å kunne opprette nasjonalparker etter naturmangfoldloven § 35 er at arealet omfatter større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfold, og det skal fremgå av vedtaket hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken. Forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes også inn i skjønnsutøvingen. De nevnte bestemmelser i naturmangfoldloven skal således inngå som en integrert del i saksforberedelsen og i den konkrete skjønnsmessige avveining i saken.

Den foreslåtte nasjonalparken utgjør et stort naturområde som inneholder særegent naturmangfold bestående av landskap og geologiske forekomster, økosystemer, naturtyper og arter, som er uten tyngre naturinngrep. Nasjonalparken skal bidra til bevaring av målene i § 33 i naturmangfoldloven, blant annet om å bidra til bevaring av:

- a) variasjonsbredden av naturtyper og landskap,
- b) arter og genetisk mangfold,
- c) truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter,
- d) større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv,
- e) områder med særskilte naturhistoriske verdier,
- g) økologiske og landskapsmessige sammenhenger nasjonalt og internasjonalt, og
- h) referanseområder for å følge utviklingen i naturen.

Vern av det foreslåtte området bidrar til å oppfylle nasjonale mål og internasjonale forpliktelser i

- St. meld. nr. 62 (1991-92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge
- St.meld nr. 26 (2006-2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand
- St.meld. nr. 58 (1996-97) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling
- Prop. 1 S (2011-2012) for Miljøverndepartementet
- Konvensjonen for biologisk mangfold (CBD)

jf. naturmangfoldloven § 46.

Vernet skal bidra til å oppfylle nasjonale mål som ”5.2 Mangfaldet av naturtyper i fjellet skal takast vare på eller gjenopprettast innanfor sitt naturlige utbreiingsområde, og slik at alle arter førekjem i levedyktige bestandar” og 5.8 ”eit representativt utval av naturtypepane i fjellet skal vernast for kommande generasjonar”.

Vern av Láhku nasjonalpark vil sikre et stort naturområde, ta vare på deler av det største området av den geologiske forekomsten alpin karst i Norge og sikre flere lokaliteter av den truede naturtypen kalksjøer med flere kransalgesjøer. Naturtypen kalksjø er ved forskrift av 13. mai 2011 vedtatt som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven § 52. Vern av Láhku vil bidra til å sikre en rekke individer av truede og nær truede arter.

Vernet bidrar til å nå målene i konvensjon om biologisk mangfold artikkel 8 bokstav a om et sammenhengende verneområdenettverk ved å binde Láhku sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og med Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat, jf. også naturmangfoldloven § 33 g. Det vises også til nærheten til nasjonalparkene Sjunghatten og Junkerdal samt en rekke mindre verneområder i samme region.

1.2 Vurdering i forhold til naturmangfoldloven kapittel II

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Beslutninger skal også bygge på erfaringsbasert kunnskap, herunder samisk kunnskap, dersom slik kunnskap foreligger.

1.2.1 Hvor kunnskapen er hentet fra

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneplan for Láhku er fremskaffet gjennom flere tematiske registreringer og kartlegginger Det vises til Fylkesmannen i Nordland sin tilrådning om vern av Láhku nasjonalpark i Gildeskål, Meløy og Beiarn kommuner i Nordland datert 01.12.2010. Samt til *Forslag til vern av: Sundsfjordfjellet i Gildeskål, Meløy og Beiarn kommuner, Nordland fylke* (Rapport 2010-2). Videre vises det til ulike tematiske kartlegginger og rapporter, herunder bl.a. *Viltkartlegging i Sundsfjordfjellet* Bioforsk rapport 2008 nr. 129, *Sundsfjordfjellet i Salten. Kartlegging av naturtyper og botanisk artsregistrering* Miljøfaglig utredning rapport 2009:1, *Glomfjellet karst – beskrivelse og evaluering av karst og kværtærgeologi* 2008, *Landskapskartlegging i Sundsfjordfjellet i samband med utredning av verneplan* Rapport 8-2008.

1.2.2 Verneverdiene

Den foreslåtte Láhku nasjonalpark omfatter det største sammenhengende området av den geologiske forekomsten av alpin karst i Norge. Karst er en betegnelse på geologiske landskapsformasjoner dannet gjennom oppløsning av løselig berggrunn, i dette tilfellet kalkfjell. Det spesielle kartslandskapet og den spesielle berggrunnen med tilhørende rikt planteliv er hovedbegrunnelsen for verneforslaget. Botanisk er området svært interessant, med over 260 registrerte plantearter. Av særskilt interesse nevnes særegne populasjoner av planter som grønnlandsstarr¹ og nordlig tinderublom². Dette er naturlig sjeldne planter med svært begrenset og egenartet utbredelse. Genetisk kan slike utpostlokaliteter være avgjørende for framtidig overlevelse for en gitt art. Andre arter som kan nevnes er snøgras³, svartbakkestjerne⁴, jøkelstarr⁵, lapprublom⁶ og rosekarse⁷.

Flere av innsjøene i området har populasjoner av kransalger, og området er et nasjonalt kjerneområde for den nær truede arten kanadaglattkrans⁸ og den truede arten gråkrans.⁹ Flere av innsjøene i området oppfyller kriteriene for naturtypene kalksjøer¹⁰ og kransalgessjøer. Kalksjøer er klassifisert som sterkt truet i Norsk rødliste for naturtyper 2011. Med bakgrunn i de funn som er gjort i området de senere år er noen av innsjøene i Láhku foreslått som en ny undergruppe av kalksjøer kalt *Tolypella-sjøer*.

Det er klare nasjonale interesser knyttet til plantene i området, og området Sundsfjordfjellet ansees å være viktig til svært viktig for biologiske verdier sett i en nasjonal sammenheng.

Området er et viktig leveområde for flere fuglearter av lommer, andefugler, vadere, rovfuglarter og spurvefugler. Enkelte av disse artene er truet eller nær truet på Norsk rødliste for arter 2010, herunder jaktfalk¹¹, bergand¹², bergirisk¹³ og storlom¹⁴.

Berggrunnen i området er sterkt knyttet til landskapsbildet og landskapsverdiene er del av begrunnelsen for forslaget om vern som nasjonalpark. Verneforslaget omfatter i all hovedsak fjellområder over tregrensen og laveste punkt er om lag 330 m.o.h. Karstlandskapet med de mange karstformer, vann og vassdrag i kontrast til de omkringliggende tinder og breer utgjør hovedelementene i landskapsbildet.

Vassdragene preges bl.a. av rik bunnflora, grotter, jordbruer og underjordiske elver. Vassdragene har med sine karakteristiske kartsformasjoner en stor verdi både geologisk og opplevelsesmessig.

Den foreslåtte Láhku nasjonalpark omfatter deler av nedbørfeltet til Sundsfjordvassdraget, Fykanvassdraget, Arstadvassdraget og Gråtådalsvassdraget. Hoveddelen ligger innenfor

¹ VU – Norsk rødliste for arter 2010

² EN – Norsk rødliste for arter 2010

³ VU – Norsk rødliste for arter 2010

⁴ NT – Norsk rødliste for arter 2010

⁵ NT – Norsk rødliste for arter 2010

⁶ NT – Norsk rødliste for arter 2010

⁷ EN – Norsk rødliste for arter 2010

⁸ NT – Norsk rødliste for arter 2010

⁹ VU – Norsk rødliste for arter 2010

¹⁰ EN – Norsk rødliste for naturtyper 2011

¹¹ NT – Norsk rødliste for arter 2010

¹² VU – Norsk rødliste for arter 2010

¹³ NT – Norsk rødliste for arter 2010

¹⁴ NT – Norsk rødliste for arter 2010

nedbørfeltet til Sundsfjordvassdraget i Gildeskål. Alle disse vassdragene er berørt av utbygging til vannkraftproduksjon utenfor nasjonalparken.

Rundt og inntil grensen for verneforslaget er det store vannkraftutbygginger, kraftlinjer og veier. I det foreslåtte verneområdet er det ikke ”tyngre naturinngrep”. En mindre del i sentrale deler av den foreslåtte nasjonalparken er den inngrepsfrie naturen villmarkspreget (mer enn 5 km fra tyngre teknisk inngrep). Láhku ligger også i tilknytning til Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og noen av de største villmarkspregede områdene i Nordland.

Området er middels rikt på kulturminner. Kulturminnene i området er i hovedsak knyttet til samisk reindrift. De første kilder om reindrift i området går tilbake til 1600-tallet. Reindriften var en del av den grenseoverskridende reindriften som ble drevet av samer fra Arjeplog. Fra slutten av 1800-tallet opphørte denne typen reindrift og en mer stasjonær form for reindrift hvor reinen beitet på norsk område hele året kom i stand. Denne reindriften ble opprettholdt i området til rundt 1940-tallet. I dag inngår Láhku i Saltfjellet reinbeitedistrikt.

Området er et av de viktigste friluftsområdene i regionen jf. felles kartleggingsprosjekt foretatt i de åtte kommunene i Salten. Lokalt er det et av få større høyfjellsområder som er lett tilgjengelig for lokalbefolkningen. Området har også en omfattende friluftslivsinfrastruktur i form av utleiehytter, merka sommer- og vinterløyper og tilgjengelig parkeringsareal tett inntil nasjonalparken.

1.2.3 Effekten av vernet

Vernebestemmelsene åpner for at pågående aktiviteter knyttet til vedlikehold av bygninger og gjerder, reindriften bruk av område på dagens nivå, høsting av planter, jakt og fangst, organisert ferdsel til fots, ulike former for motorisert ferdsel, primært på snødekt mark skal kunne holde fram uhindret av vernet, jf. kap. 1.2, 2.2, 3.2, 6.2 og 6.8. Aktivitetene som kan fortsette uten at verneforskriften setter noen begrensninger er gjort ut fra at dagens kunnskap som tilsier at disse aktivitetene ikke vil ha nevneverdig negativ påvirkning på landskap, geologi, økosystemer, naturtypene og artene i området. Jakt og fiske kan medføre reduserte bestander og forstyrrelse på dyrelivet. Imidlertid ligger det god kunnskap til grunn for de jaktregler vi har i Norge, slik at arter ikke blir overbeskattet. I dette konkrete området vil jakt være av begrenset omfang, og forstyrrelse av viltet i en avgrenset periode i jakttiden blir ikke vurdert som en vesentlig negativ påvirkningsfaktor på dyrelivet. Erfaring med lovlig jakt og fiske, samt beite og bær- og sopplukking tilsier at slik aktivitet ikke vil ha noen særlig negativ innvirkning på verneverdiene i verneområdet. Bålbrenning er også tillatt da det er lite sannsynlig at den vil kunne føre til negative konsekvenser for naturmangfoldet. Aktiviteter som beite, midlertidige gjerder etc. vurdert å ikke medføre en vesentlig påvirkning på verneverdiene. Reindriften bruk av området på dagens nivå vil kunne påvirke verneverdiene, men anses ut fra den erfaring man har med denne bruken ikke å være at en slik karakter eller omfang at det er nødvendig å regulere den gjennom tillatelse eller dispensasjon. Organisert ferdsel til fots vurderes å ikke påvirke naturmangfoldet, mens motorisert ferdsel, herunder ut fra hensynet til dyrevelferd, redningsaksjoner og sikring, vil kunne påvirke verneverdiene negativt. Skjer slik motorferdsel på barmark vil påvirkningen på naturmangfoldet kunne være meget negativt.

For enkelte aktiviteter vil det være nødvendig med tillatelse for eventuell bruk eller tiltak kan iverksettes. Det innebærer at naturmangfoldverdiene får en økt beskyttelse. Hvis det søkes om tillatelse til slike tiltak skal naturmangfoldloven kap. II vurderes og vektlegges i saken. Aktiviteter og tiltak som er vurdert å være i strid med formålet med vernet eller skade verneverdiene vil i utgangspunktet være forbudt. For enkelte av slike tiltak eller bruk kan det eventuelt gis dispensasjon. Også her skal naturmangfoldloven kap. II vurderes og vektlegges i

behandlingen av saken. De enkelte aktiviteter og tiltak og forholdet til verneverdiene og verneforskriften er behandlet nærmere i kapittel 6.

Miljøverndepartementet vurderer det slik at vernet samlet sett vil føre til en positiv utvikling for økosystemene, naturtypene og artene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5. Kalksjøer er gitt beskyttelse som utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven § 52. Dette er imidlertid regler om bærekraftig bruk, og ikke om vern. Etter departementets vurdering er kalksjøene i det foreslåtte verneområdet tjent med at de gis en økt beskyttelse i form av områdevern etter naturmangfoldloven kapittel V. Det vises her til at kalksjøene i området er vurdert som et nasjonalt kjerneområde for kransalger, med kanadaglattkrans som viktigste funn.

På denne bakgrunn er kravet i § 8 i naturmangfoldloven om at saken i hovedsak skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap oppfylt.

For en beskrivelse av andre interesser i området i dag, vises det til kap. 1.4, og for omtale av trusler mot verneverdiene vises det til kap. 1.3.

Departementet vurderer at foreliggende kunnskapsgrunnlag er tilstrekkelig når det gjelder status og utvikling for naturmangfoldet og vernets virkninger på det samme mangfoldet. Førre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 får dermed liten betydning i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 krever at en påvirkning av landskap, geologi, økosystem, naturtyper og arter skal vurderes ut fra den samlede belastning som naturmangfoldet er eller vil bli utsatt for. Det gjelder både tidligere påvirkninger og framtidige. Området er i dag påvirket av et fåtall hytter. Innenfor foreslått vernegrense befinner det seg 3 private hytter og 6 foreningshytter. I tillegg er området til en viss grad påvirket av reindriftens bruk av arealene. Når det gjelder framtidige tiltak så vil tiltak som er i strid med verneformålet og som kan påvirke verneverdiene negativt ikke være tillatt. Men tiltak ut fra sikkerhetshensyn og ut fra samfunnsmessige interesser vil det kunne gis dispensasjon til. Videre vil aktiviteter knyttet til dyrevelferd, redningsaksjoner og sikringsarbeider medføre økt belastning på naturmangfoldet. Andre tiltak som vil kunne tillates etter en konkret vurdering og i samsvar med naturmangfoldloven kap. II er motorisert ferdsel ut over den motoriserte ferdselen som kan skje uhindret av vernet, hogst av ved, ombygging og mindre utvidelse av bygninger, oppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er nødvendig for utøvelse av reindrift, oppføring av gjeterhytte i Vegdalen for landbruksnæringa i Beiarn og opplag av båter. En vil gjennom utarbeiding av forvaltningsplanen, nærmere regulere de aktiviteter og tiltak som kan tillates i området innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriften. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om samlet belastning er vurdert og tillagt stor vekt.

Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøferringelse skal bæres av tiltakshaver får ikke særlig betydning i denne saken ettersom vernet legger vesentlige begrensninger på hvilke tiltak som kan gjøres i området. Enkelte tiltak som vil kunne tillates ut fra vesentlige samfunnsinteresser og ut fra sikkerhetshensyn mv. vil imidlertid kunne medføre negative påvirkninger på naturmangfoldet. I slike tilfeller vil man kunne settes vilkår som medfører kostnader for den som får en tillatelse eller dispensasjon. I slike tilfeller vil det legges vekt på § 11..

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12, er lokaliseringalternativer aktuelt å vurdere, bl.a. i forbindelse med tillatelser og dispensasjoner til traseer for motorferdsel. For andre tiltak vil også lokalisering, men også valg av teknikker og driftsmetoder, for eksempel ved oppføring av bygninger og nødvendig transport i den forbindelse måtte vurderes etter § 12. Også ved

fastsettelse av forvaltningsplan skal det legges vekt på naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

1.2.4 Vurdering i forhold til naturmangfoldloven § 14

1.2.4.1 Samla plan for vassdrag

Av prosjektene som omtales i samla plan for vassdrag under hovedoverskrift 681- Sundsfjord, er det Langvatn kraftverk II som berøres av Láhku nasjonalpark. Dette er omtalt som delprosjekt T1. I St.meld. nr. 63 (1984-85) ble alternativ T1 plassert i gruppe 7 under forutsetning av at prosjektet ble omarbeidet slik at reguleringene av Fiskvatn, Seglvatn og Nedre Sundvatn skulle utgå og bare Arstaddalen berøres av prosjektet. Etter de opprinnelige plantegningene i Samla plan skulle Arstadvatnet demmes opp og fungere som magasin, og vannet overføres til Seglvatnet/Fiskvatnet/Sundvatnet, som også skulle være et magasin. Vannet skulle så føres videre i en tunnel til Langvatn, der kraftproduksjonen skulle foregå. Videre skulle bekkene; Tverråga, Habresåga, Govdedsåga, Staupåga og Steinådalen tas inn i magasinet i Arstadvatnet. Av de forannevnte bekkene er det kun deler av Tverråga som blir omfattet av Lahku nasjonalpark. Etter at vilkårene for delprosjektet T1 ble endret ved at reguleringen av Fiskvatn, Seglvatn og Nedre Sundvatn ble tatt ut, er det ikke presentert noe omarbeidet prosjekt. Det foreligger derfor heller ikke nye økonomiske kalkyler eller anslag for hvor mye kraftproduksjon et omarbeidet prosjekt vil kunne gi.

1.2.4.2 En vurdering av potensial for vannkraftutbygging kontra vern, jf. NML § 14.

I den tidlige fasen i arbeidet med verneplanen for Lahku kom det innspill om regulering av Lille og Store Sandvatnet, Nedre Krokvatnet, Sandvatnet, Småsandvatnet, Arstadvatnet og hovedvassdraget mellom Fellvatnet og Fiskvatnet/Seglvatnet til vannkraftproduksjon, men slike ønsker ble ikke fremmet i forbindelse med selve høringen. Det er kommet innspill om at det foreligger et energipotensial på ca. 10 GWh/år utbygd som små vannkraftverk. I henhold til NVE sin kartdatabase for små vannkraftverk er det fire planlagte småkraftverk i tilknytning til verneplanforslaget. De er planlagt i tilknytning til elveutløpet fra Daudmannsvatnet, Nedre Krokvatnet, Sandvatnet og Småsandvatnet. To av disse, Nedre Krokvatnet og Sandvatnet, ligger innenfor verneforslaget for Lahku nasjonalpark, mens planlagt inntak for småkraft ved elveutløpet fra Daudmannsvatnet og Småsandvatnet ligger like utenfor forslag til vernegrense for nasjonalparken. Når det gjelder øvrig energipotensial har det ikke kommet noen innspill om dette i løpet av høringen. I henhold til NVE sin kartdatabase ligger prosjektet Langvatn II inne som et Samla plan prosjekt med et energipotensial på 193 GWh/år, men dette prosjektet er ikke justert i samsvar med Stortingets forutsetninger, dvs. at Seglvatn/Fiskvatn/Sundvatn skulle tas ut som et vannmagasin. I Samla Plan var dette prosjektet presentert med en midlere energiproduksjon på 175 GWh/år. Med de endringene som Stortinget la til grunn for dette prosjektet i Samla Plan vil vannkraftpotensialet i dette området være vesentlig lavere enn de 175 GWh/år som prosjektet var stipulert til.

Det er registrert store naturverdier innenfor den foreslåtte nasjonalparken, som for eksempel naturtypen kalksjøer og naturtypen grotte. Kalksjøer er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven § 52 flg. I tillegg er begge disse naturtypene ført opp på Norsk rødliste for naturtyper 2011. Naturtypen kalksjø er klassifisert som sterkt truet (EN), mens naturtypen grotte er klassifisert som sårbar (VU). Vannkraftreguleringer med oppdemming og tilhørende reguleringssoner og overføring av vassdrag kan være til skade for de to naturtypene, jf. Norsk rødliste for naturtyper, 2011.

I kalksjøene finner vi de to kransalgene; kanadaglattkrans og gråkrans. Den førstnevnte arten er klassifisert i Norsk rødliste for arter 2010 som nær truet, mens den andre er klassifisert som sårbar. Lahku er et kjerneområde for kransalger i Norge og disse artene finnes bl.a. i Konradvatnet, Lagovatnet, Fiskvatnet og Seglvatnet. Vannkraftutbygging er vurdert som en av truslene mot disse to artene med kransalger, jf. Norsk rødliste for arter, 2010.

Et kjerneområde på ca. 4.5 km² mellom Seglvatnet og Arstadvatnet er definert som villmark, dvs. mer enn fem kilometer fra tyngre tekniske inngrep. På landsbasis er det pr 2008 ca 11,7 %, (ca. 37.800 km²) natur igjen i Norge klassifisert som villmark, og i Nordland fylke er det 11,3 % igjen, dvs. ca. 4.230 km². Om lag 30 % av verneområdet ligger mellom 3-5 km (Inngrepfrisonen I) fra større tekniske inngrep. Landskapsrommet omkring vannene Arstadvatnet, Vegdalsvatnet, Småsandvatnan, Sandvatnet og Ruffen er vurdert til å gi en opplevelse av å ha villmarkspreg, jf. verneplanforslaget. Området omkring Arstadvatnet har for øvrig store landskapsverdier, og i henhold til botaniske registreringer skal det være registrert rødlista karplanter og kransalger i tilknytning til vannet. En større vannkraftutbygging enten i ytterkant eller sentralt i området, vil føre til at areal klassifisert som villmarksareal vil reduseres eller blir helt borte. Lahku er et svært mye brukt friluftsområde og en sentral verdi ved området er at det i dag framstår som et relativt inngrepsfritt villmarksområde.

I elveløpet fra Sandvatnet og ned til Sokumvatnet er det registrert kartsforekomster og den kalkrike berggrunnen gir grunnlag for en rik og frodig høgstaudevegetasjon i lia ned mot Sokumvatnet. I fjellområdet mellom Sandvatnet og nedre Krokvatnet og i området omkring Sokumtinden er det registrert store botaniske verdier, med nordlig tinderublom som den mest særpregede planten. Den er klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter, 2010. Sandvatnet og Nedre Krokvatnet ligger for øvrig innenfor et område som er klassifisert med store friluftsverdier, som har høy landskapsverdi og har villmarkspreg.

I Lahku finnes et godt utviklet alpint karstlandskap en landskapsform som er avhengig av at vanntilførselen ikke endres. Selv om det er helheten som er med å skape landskapet, finnes det enkelte svært viktige geologiske nøkkellokaliteter i verneområdet. Noen av disse finnes ved Saravatnet, Kråvatnet, Rosenvatnet og Store Sandvatnet. En vannkraftutbygging vil kunne endre vannføringen og gjennom det endre på de faktorene som er med å skape dette karstlandskapet.

Den næringsrike berggrunnen gir ellers grunnlag for et rikt og variert planteliv, og totalt er det registrert godt over 200 planter i området. Av disse inngår 10 i Norsk rødliste for arter 2010, der en art, nordlig tinderublom, er klassifisert som sterkt truet, to arter, grønlandsstarr og snøgras, er klassifisert som sårbare, mens de 7 andre er klassifisert som nær truet. Endringer i vannhusholdningen gjennom vassdragsreguleringer kan føre til at livsvilkårene for enkelte planter svekkes.

En utbygging av vannkraftpotensialet i området enten i form av en større kraftutbygging eller ved utbygging som flere små vannkraftverk, vil kunne gi negativ innvirkning på de naturverdiene som danner grunnlaget for nasjonalparken. I avveiningen mot andre samfunnsinteresser, som utnyttning av potensialet for vannkraftproduksjon, mener Miljøverndepartementet at sikring av natur-, kultur- og friluftsverdiene må tillegges større vekt enn en mulig utbygging av det registrerte vannkraftpotensialet innenfor den foreslåtte nasjonalparken. I sin avveining har departementet også lagt vekt på at det i tilstøtende naturområder er foretatt store vannkraftutbygginger, og at en her står igjen med et område *med nasjonale og svært særpregede naturverdier*.

1.3 Trusler mot verneverdiene

Den foreslåtte Láhku nasjonalpark ligger omgitt av store kraftutbygginger. Svartisutbyggingen med magasinet Storglomvatnet (reguleringshøyde 126 m og pr. i dag Norges største vannkraftmagasin) rett sør for nasjonalparken, er den største. Vest for nasjonalparken går det en 420 kV kraftlinje. Det er i hovedsak ytterligere kraftutbygging og tiltak i forbindelse med dette i form av anleggsveier, kraftlinjer, magasiner og inntaksdammer etc. som anses som de største truslene mot verneverdiene. Departementet vurderer det slik at opprettelse av nasjonalparken vil sikre området mot slike inngrep, og derved hindre påvirkning på kartsprosessene og på eksisterende karstformasjoner, hindre skadelig påvirkning på truede naturtyper, samt hindre skadelig påvirkning på leveområdet for truede og nær truede arter.

Klimaendringer kan medføre påvirkninger på landskap, geologi, økosystemer, naturtyper og arter i den foreslåtte nasjonalparken. Eksempelvis for nordlig tinderublom som primært vokser på de høyere toppene. Vern som nasjonalpark vil ikke sikre artene mot klimaendring, men vil sikre at området ikke fragmenteres og dermed står bedre rustet og er mer robust mot klimaendringer. Videre vil klimaendringer med eventuelle endringer i nedbør og temperatur kunne påvirke hastighetene i karstifiseringsprosessene på lang sikt.

Ferdsel, særlig motorisert ferdsel på barmark, kan også være en trussel mot både sårbare geologiske formasjoner (karst) og plantesamfunnene i høg fjellet. I dette området er det lite løsmasser og deler av området har dårlig evne til å revegetere og reparere slitasjeskader. Vern som nasjonalpark vil sikre en bedre kontroll med denne typen ferdsel.

1.4 Brukerinteresser

1.4.1 Reindrift

Den foreslåtte nasjonalparken inngår i Saltfjellet reinbeitedistrikt. Området har svært gode beiteforhold. Reinbeitedistriktet har tatt i bruk området mer og mer de senere år. Reinbeitedistriktet har ingen tekniske installasjoner innenfor den foreslåtte nasjonalparken. Det benyttes snøskuter, barmarkskjøretøy og luftfartøy i forbindelse med utøving av reindriften.

1.4.2 Friluftsliv, jakt og fiske

Láhku er et mye brukt friluftsområde. Det er særlig verdifullt for vandringer, sportsfiske og jakt. Det har blitt satt ut fisk i flere vann, også som en del av konsesjonspålagte vilkår i forbindelse Svartisutbygginga. Det er T-merkede stier gjennom sentrale deler av Láhku. Det merkes også skiløyper vinterstid. De nordre delene av nasjonalparken er uten tilrettelegging.

1.4.3 Hytter og andre bygninger

Det er 6 foreningshytter og 4 private hytter innenfor nasjonalparken. Glomfjord jeger- og fiskerforening og Gildeskål jeger- og fiskerforening eier foreningshyttene innenfor nasjonalparken. I tillegg finnes en gamme i Kvitsteindalen og en mindre bu i området øst for Fellvatnet.

1.4.4 Forsvaret

Forslaget berører ikke spesielle forsvarsinteresser, men området kan bli berørt av Forsvarets nødvendige lavtflyging, jf drøftingene under kap. 6.7.3.6.

1.4.5 Energiforsyning

Utenom en mindre sperredam som sperrer vann fra Lille og Store Sandvatn fra å drenerer nordover, finnes det ikke energiforsyningsanlegg innenfor den foreslåtte Láhku nasjonalpark. Lille og Store Sandvatnet drenerer vestover til Namnlausvatnet og videre til kraftmagasin i Nedre Navarvatnet og inngår derfra i kraftproduksjon. Vanlig vedlikehold av sperredammen mellom Lille og Store Sandvatn vil komme inn under verneforskriften § 3 punkt 1.2 bokstav a. Forutsetningen er at sperredammen ikke utvides, men har samme funksjon og størrelse som på vernetidspunktet og ikke fører til endringer i dagens vannføring og dagens variasjon i vannstanden. Oppgradering eller fornyelse av sperredammen må det søkes om i samsvar med verneforskriften § 3 punkt 1.3. Langs deler av den foreslåtte grensen følges høyeste regulerte vannstand langs eksisterende reguleringsmagasiner. Utover dette er grensene tilpasset slik at eksisterende vannkraftanlegg faller utenfor området som foreslås vernet. Det er ikke registrert at det foreligger et teknisk eller økonomisk potensial for å øke magasinkapasiteten.

1.4.6 Veger

Det går to anleggsveger inn mot nasjonalparken, en fra nord og en fra sør. Disse utgjør innfallsporter til Láhku nasjonalpark. Fra veggene er det kort avstand til nasjonalparkgrensen. Anleggsvegene er ikke vinterbrøytet. Vinterstid er det derfor lang avstand fra veg til nasjonalparkgrensen.

1.4.7 Motorferdsel

Det nyttes snøskuter til transport til og fra private hytter og foreningshytter, i forbindelse med drift og vedlikehold av bygninger og anlegg, snømåling, vedlikehold av kraftanlegg og i forbindelse med rovviltforvaltningen.

Ellers er det motorferdsel i forbindelse med reindrif, dette gjelder både snøskuter, barmarkskjøretøy (både 2-, 4- og 6-hjulinger) og helikopter/mikrofly. Glomfjord Røde Kors hjelpekorps er aktive i området og har leiekjøringsløyve fra de aktuelle kommunene. I tillegg har de aktivitet i området i forbindelse med kjentmannskjøring og redningsaksjoner.

1.4.8 Husdyrbeite i landbruk utenom reindrif

Det er pr. i dag ikke ordinært husdyrbeite innenfor verneområdet, men det har i løpet av verneprosessen blitt påpekt at slik bruk kan være aktuell i fremtiden.

2. SAKSBEHANDLING

2.1 Bakgrunn

Bakgrunnen for arbeidet med etablering av Láhku nasjonalpark er NOU 1986:13 *Ny landsplan for nasjonalparker*, St.meld.nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge* og Innst. S. nr. 124 (1992-93) med samme navn.

2.2 Saksgang

Melding om oppstart av arbeidet med foreliggende verneplan ble sendt ut i september 2008. Kartlegginger i området ble gjennomført som forberedelse til verneprosessen sommeren 2008. Det ble avholdt møter med de berørte kommunene og åpne folkemøter i forbindelse med oppstart av verneplanarbeidet.

Etter *Avtale mellom Sametinget og Miljøverndepartementet om retningslinjer for verneplanarbeid etter naturvernloven i samiske områder* av 31.01.2007 ble det gjennomført konsultasjoner med Sametinget, og på den bakgrunn opprettet et eget arbeidsutvalg som har bistått Fylkesmannen i verneplanarbeidet. Arbeidsutvalget har hatt 8 medlemmer med representanter for Fylkesmannen Saltfjellet reinbeitedistrikt Salten Pitesamisk forening, de 3 berørte kommunene og Statskog SF. Flere frivillige organisasjoner har vært invitert til enkelte arbeidsutvalgsmøter.

Verneforslag ble sendt til faglig gjennomgang i Direktoratet for naturforvaltning i mai 2009. Naturmangfoldloven ble vedtatt i juni 2009 og verneforslaget ble derfor returnert og måtte omskrives i tråd med den nye loven. Det måtte også utarbeides utkast til forvaltningsplan, jf. naturmangfoldloven § 35 tredje ledd. Forslag til vern med utkast til forvaltningsplan ble sendt på høring i mai 2010. I forbindelse med høring av verneplan ble det holdt åpne folkemøter. Etter forespørsel ble det også avholdt et eget møte mellom Saltfjellet reinbeitedistrikt, Fylkesmannen i Nordland og Direktoratet for naturforvaltning for å gå gjennom reinbeitedistriktets interesser. Fylkesmannen presenterte også verneforslaget for planutvalget og kommunestyret i Gildeskål kommune.

Arbeidsutvalget behandlet innkomne høringsinnspill i møte den 12.11.2010. Arbeidsutvalget var fortsatt delt med hensyn på de alternativene som var på høring. Dette er nærmere drøftet i kapittel 6.

Det ble gjennomført konsultasjon mellom Sametinget og Fylkesmannen per telefon 21.12.2010. Fylkesmannen påpeker at denne konsultasjonen skulle vært avholdt før Fylkesmannens tilrådning om vern ble sendt over til Direktoratet for naturforvaltning. I konsultasjonen ble Sametinget og Fylkesmannen enige om tilføyninger til to punkter i forslaget til forskrift i Fylkesmannens tilrådning, jf. protokollen fra konsultasjon mellom Sametinget og Fylkesmannen i Nordland angående tilrådning om vern av Láhku nasjonalpark. Resultatet av konsultasjonen fremgår av kapittel 6 i tilrådingen.

Direktoratet for naturforvaltning presenterte sin tilrådning for Sametinget i februar 2011. Sametinget anser det ikke som hensiktsmessig å konsultere med Direktoratet for naturforvaltning om forslaget til Láhku nasjonalpark. De viser til konsultasjonen som er gjort mellom Sametinget og Fylkesmannen i Nordland om verneplanen, jf. protokoll av 21.12.2010, og som det er tilfredsstillende redegjort for i direktoratets tilrådning til Miljøverndepartementet. Sametinget vil konsultere med Miljøverndepartementet.

Direktoratet for naturforvaltning presenterte sin tilrådning for arbeidsutvalget i orienteringsmøte i Bodø den 21.02.2011. Arbeidsutvalget hadde ingen merknader til forslaget utover det som har kommet frem tidligere i saken.

Miljøverndepartementet sendte verneforslaget på foreleggelse til berørte departementer 08.februar 2012. I henhold til "Prosedyrer for konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget" av 11.mai 2005 har Miljøverndepartementet under sluttbehandlingen hatt konsultasjoner med Sametinget. Det er oppnådd enighet mellom Sametinget og Miljøverndepartementet. Sametingets merknader er innarbeidet i forskriften og i kap. 6.9.1. Departementet har også konsultert med Saltfjellet reinbeitedistrikt. Reinbeitedistriktets synspunkter framkommer av kap. 6.7.

Under sluttbehandlingen har det vært møter mellom departementet og de berørte kommunene. I etterkant av møtet var det dialog mellom departementet og Gildeskål kommune ved ordføreren for å avklare forhold knyttet til motorferdsel og jakt.

2.3 Konsekvensutredninger

Verneplanen utløser ikke krav om konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven.

Miljøverndepartementet viser til at verneplanen er utredet i forhold til gjeldende lovverk, samt at ulike interesser er blitt belyst og vurdert gjennom høringen. Det er ikke avdekket konsekvenser som krever ytterligere utredninger av samfunnsinteresser, som for eksempel næringsvirksomhet, i samsvar med Utredningsinstruksen punkt 3.2.2. Departementet anser derfor at utredningsplikten er oppfylt.

2.4 Planstatus

2.4.1 Kommuneplaner

Gildeskål kommune

I kommuneplanens arealdel er den foreslåtte nasjonalparken avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområder, LNF-områder. Det er også lagt skravur på dette området som markerer at området skal båndlegges etter naturvernloven. Deler av området faller innenfor LNF-områder hvor det er markert at friluftsliv er dominerende interesse og en mindre del som LNF-område.

Meløy kommune

I kommuneplanens arealdel er den foreslåtte nasjonalparken avsatt som landbruks-, natur- og friluftsområder, LNF-områder. Det er lagt skravur for hensynsområde natur på det aktuelle området. Utredningsområdet for vern er markert på arealdelen.

Beiarn kommune

I kommuneplanens arealdel er det meste av den foreslåtte nasjonalparken avsatt som framtidig båndlagt område for naturvern. En liten del er innenfor LNF-områdene som ikke er spesifisert nærmere. Utredningsområdet for vern er markert på arealdelen.

3. VIKTIGE ENDRINGER UNDER VERNEPLANPROSESSEN

3.1 Lovgrunnlaget

Arbeidet med verneplanen startet opp etter naturvernloven. Naturmangfoldloven trådte i kraft 1. juli 2009. Forslaget måtte derfor revideres i forhold til den nye loven og utkast til forvaltningsplan måtte utarbeides.

3.2 Avgrensning

Verneplanprosessen ble startet med en plangrense utarbeidet på 1990-tallet. Før verneplanen gikk på høring ble det gjort mindre grensejusteringer både ut fra verneverdier og brukerinteresser. Grensene er justert slik at eksisterende installasjoner fra kraftutbygging holdes utenfor nasjonalparken. Unntaket er en mindre sperredam i Store Sandvatnet sør i nasjonalparken. Videre ble to områder tatt ut for blant annet å holde noen private hytter utenfor nasjonalparken. Dette gjelder et mindre område ved Fellvatnet og vestenden av Lille Sandvatnet. Også et område i sør ble tatt ut pga en 22 kV kraftlinje og avgrensning i forhold til verneverdier. All privat grunn ble også holdt utenfor nasjonalparken. For å ivareta spesifikke verneverdier, særlig knyttet til botaniske verdier, og for å gi naturlige og lett gjenkjennelige grenser i terrenget ble grensene utvidet noe i forhold til plangrensa ved oppstart i noen områder. Dette gjelder følgende områder Fellvasskogen-Daumannsvatnet, Sokumtinden/Sandtinden, Simlebreen, Kjerringa og Ruffen. Arbeidsutvalget har i hovedsak vært positive til de utvidelser som er gjort.

3.3 Verneformer

I Stortingsmelding nr. 62 (1991-92) *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*, trekkes naturreservat fram som den mest aktuelle verneformen for Láhku. Gjennom verneplanprosessen er de ulike verneformene etter naturmangfoldloven vurdert. Etter Fylkesmannens vurdering er nasjonalpark den mest egnede verneformen. Det er i denne vurderingen lagt avgjørende vekt på botanisk, geologiske og landskapsmessige verneverdier kombinert med friluftsinnteresser, kulturminner og reinbeiteinteresser. Arbeidsutvalget er enig i dette, selv om reindrifta har uttrykt bekymring for mulig økt ferdsel og organisert turvirksomhet som kan følge med nasjonalparkstatus.

3.4 Forskriften

Forskriften er utformet etter standard forskriftsmal med noen endringer. Det ble sendt flere alternativer på høring med bakgrunn av ulike synspunkt i arbeidsutvalget. Etter konsultasjon med Sametinget ble det også sendt på høring et forslag om en egen vektleggingsbestemmelse. Det er redegjort nærmere for tilpasningen i forskriften i kap. 6.

4. FORVALTING, ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Fylkesmannen i Nordland anbefaler at forvaltningsmyndighet for Láhku nasjonalpark legges til Midtre Nordland nasjonalparkstyre Gildeskål kommune må da gis plass i nasjonalparkstyret. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har forvaltningsmyndighet for de fire nasjonalparkene Rago, Sjunghatten, Junkerdal og Saltfjellet-Svartisen. Sekretariatet utgjøres av 3 nasjonalparkforvaltere, og forvaltningsknotepunktet er lagt til Nordland nasjonalparksenter på Storjord i Saltdal. Dersom forvaltningsmyndigheten for Láhku legges til Midtre Nordland nasjonalparkstyre, vil det være behov for å utvide sekretariatet med en stilling. Det er stor geografisk avstand fra Saltdal til Láhku.

Arbeidsutvalget mente at det burde vurderes å legge en nasjonalparkforvalterstilling til en av kystkommunene, Gildeskål eller Meløy.

Direktoratet for naturforvaltning støtter Fylkesmannens vurdering og forutsetter at forvalteren inngår i et fagmiljø knyttet til nasjonalparksentre eller andre typer naturinformasjonssentre hvor forvalteren samlokaliseres med andre fagpersoner knyttet til verneområdet. Med bakgrunn i dette tilrår direktoratet at forvaltningsmyndigheten for Láhku nasjonalpark legges til Midtre Nordland nasjonalparkstyre og at sekretariatet der utvides med en stilling for denne nasjonalparken.

Fylkesmannen mener at en god forvaltning forutsetter at det avsettes tilstrekkelige økonomiske ressurser både til forvaltning, skjøtsel og tiltak. Fylkesmannen forutsetter at kostnader i forbindelse med merking av grenser, oppsyn og erstatning dekkes innenfor Miljøverndepartementet sine gjeldende budsjetttrammer.

Det er stor mangel på statlig oppsyn særlig i kystområdene i Nordland. Fylkesmannen anbefaler at det opprettes en stilling i Statens naturoppsyn med lokalisering til en av kystkommunene og som gis ansvar for Láhku nasjonalpark og ytre deler av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Et utkast til forvaltningsplan for Láhku nasjonalpark fulgte verneplanen på høring. Fylkesmannen forutsetter at forvaltningsmyndigheten slutfører denne så snart som mulig etter vedtak om vern. Der det er behov for det, må berørte interesser trekkes med i arbeidet. Dersom det må gjøres store endringer fra det utkastet som fulgte verneplanen på høring, må det gjennomføres ny høring før endelig vedtak.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til Fylkesmannens vurderinger. Direktoratet støtter Fylkesmannen i at arbeidet med forvaltningsplanen bør ferdigstilles snarest mulig etter vernevedtak. Retningslinjer som gis i forvaltningsplanen kan ikke gå lenger enn det verneforskriften tillater, og må holde seg innenfor naturmangfoldlovens rammer. Utkastet til forvaltningsplan vil følge saken til Miljøverndepartementet. Det vises også til kap. 6.8 om forvaltning av nasjonalparken.

Miljøverndepartementet viser til at det er besluttet gjennom behandlingen av Prop. 1 S (2009-2010) at dersom flertallet av berørte kommuner i nasjonalparker og andre store verneområder ønsker å ha forvaltningsansvaret for verneområdet, skal det skje gjennom et interkommunalt, politisk sammensatt verneområdestyre. Hvis ikke kommunene ønsker slik myndighet, skal fylkesmannen være forvaltningsmyndighet.

Departementet anbefaler å delegere forvaltningen av Låhku nasjonalpark til det eksisterende Midtre Nordland nasjonalparkstyre dersom kommunene ønsker å ha forvaltningsmyndigheten. Beiarn kommune og Meløy kommune er allerede representert i dette styret. Det legges derfor eventuelt opp til at det eksisterende styret utvides med en representant fra Gildeskål kommune. Miljøverndepartementet viser til at departementet fastsetter hvem som skal være forvaltningsmyndighet, og at det således er departementet som beslutter når den nye forvaltningsmodellen implementeres for dette området. Prioritering av en ny stilling som nasjonalparkforvalter inngår i den helhetlige vurderingen av fordelingen av disse nye stillingene på landsbasis. Prioriteringene skjer innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetttrammer til dette formålet på kapittel 1427 post 01.

Departementet viser til at det foreligger et utkast til forvaltningsplan, som skal slutføres snarest mulig etter vernevedtaket. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning. Departementet understreker at forvaltningsplanen er avgjørende for hvordan området vil bli forvaltet innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriftene. Ferdigstilling av forvaltningsplanen blir derfor en svært viktig oppgave for nasjonalparkstyret. Det forutsettes at alle berørte parter medvirker i prosessen. Vedrørende ressurser til forvaltning av verneområdene, viser departementet til at prioritering mellom ulike verneområder skjer innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetttrammer.

Utgifter til erstatninger og gjennomføring av erstatningsprosessen samt merking og oppsetting av skilt er dekket innenfor bevilgningen og tilsagnsfullmakten under kap. 1427 post 34. Den årlige budsjettmessige oppfølgingen av utarbeiding av forvaltningsplan og etablering av oppsyn og skjøtsel vil være avhengig av den økonomiske utviklingen og budsjettsituasjonen. Det vises for øvrig til kap. 6.9.

5. HØRING AV VERNEFORSLAGET

I tillegg til berørte grunneiere, rettighetshavere, kommuner, fylkeskommunen og andre fylkesinstanser har følgende organisasjoner og instanser hatt planen til uttalelse:

Beiarn kommune, Bodø Hovedflystasjon, Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg, Gildeskål kommune, Landsdelskommando Nord-Norge, Luftfartstilsynet, Mattilsynet Nordland, Navnekonsulenttjenesten for samiske stedsnavn, NVE, hovedkontor, NVE Region Nord, Reindriftsforvaltningen, Reindriftsforvaltningen Nordland, Riksantikvaren, Sametinget, Statens landbruksforvaltning, Statens vegvesen region nord, Statens vegvesen Vegdirektoratet, Stedsnavntjenesten for norske navn for Midt-Norge, Stedsnavntjenesten for norske navn i Nord-Norge, Sør-Hålogaland HV distrikt HV-14, Arstad og Dokmo grunneierlag, Beiarn

bondekvinnelag, Beiar Grotteklubb, Beiar Historielag, Beiar jeger- og fiskerforening, Beiar Landbrukslag, Beiar og Skjerstad Bonde og Småbrukarlag, Beiar Sau og geitalslag, Beiar Sausankerlag, Beiar Turlag, Bodø jeger- og fiskerforening, Bodø klatreklubb, Bodø og Omegns Turistforening, Bre- Tinde- og Grottegruppa, Det Kongelige Selskap for Norges Vel (hovedkontor), Foreningen våre rovdyr, Fortidsminneforeningen, Fortidsminneforeningen i Nordland, Forum for natur- og friluftsliv, Forum for natur- og friluftsliv Nordland, Framtiden i våre hender, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Nordland, Gildeskål jeger- og fiskerforening, Gildeskål Turlag, Glomfjord grendeutvalg, Glomfjord jeger- og fiskerforening, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps, Greenpeace Norge, Kommunenes Sentralforbund, Kommunenes Sentralforbund Nordland, Meløy historielag, Meløy jeger- og fiskerforening, Meløy Landbrukslag, Meløy Turlag, Miljøstiftelsen Bellona, Natur og Ungdom, Natur og Ungdom, Naturvernforbundet, Naturvernforbundet i Nordland, NHO Nordland, NHO Reiseliv, Nord Norsk Historielag, Nordland Bonde- og Småbrukarlag, Nordland Bondelag, Nordland Ornitologiske Forening, Nordland utmarkslag, Nord-Norsk Botanisk forening, NordNorsk Reiseliv AS, Nordre Meløy og Gildeskål Bondelag, Norges bondelag, Norges Funksjonshemmedes Idrettsforbund, Norges Handicapforbund, Norges idrettsforbund, Norges jeger- og fiskerforbund, Norges jeger- og fiskerforbund Nordland, Norges kulturvernforbund, Norges Miljøvernforbund, Norges Velforbund, Norsk Biologforening, Norsk bonde og småbrukarlag, Norsk botanisk forening, Naturhistorisk museum, Norsk forbund for utviklingshemmede (NFU) Nordland fylkeslag, Norsk grotteforbund, Norsk Organisasjon for terrengsykling, Norsk ornitologisk forening, Norsk Ornitologisk Forening Bodø lokallag, Norsk Ornitologisk Forening Sør-Salten lokallag, Norsk Sau og geit, Norsk zoologisk forening, Norske reindriftssamers landsforbund, Norske Samers riksforbund, Områdestyret for Nordland reinbeiteområde, Pitesamisk forening, SABIMA, Salten friluftsråd, Salten Naturlag, Salten regionråd, Saltfjellet reinbeitedistrikt, Samarbeidsrådet for naturvernsaker, Samenes landsforbund, Sundsfjordfjellet hytteforening, Sør-Meløy Bondelag, Utmarkskommunenes sammenslutning, WWF Norge, Zoologisk forening, avdeling Rana, Bodø energi AS, Helsenord, Kystriksveien reiseliv AS, NetCom, Sjøfossen Energi, SKS Produksjon AS, Statkraft Energi AS, Statkraft Region Nord-Norge, Statnett Nord-Norge, Statnett SF, Statskog SF, Stiftelsen Nordland nasjonalparksenter, Telenor servicesenter for nettutbygging, Akvaplan-NIVA, Bioforsk, Bioforsk nord Bodø, Bioforsk Nord Tjøtta, Helgeland museum Naturhistorisk avdeling i Rana, Høgskolen i Bodø, NGU, NGU Tromsøkontoret, NIKU, NIKU, Tromsø, NINA, NIVA, Nordlandsforskning, Norges Fiskerihøgskole Universitetet i Tromsø, NTNU Fakultetet for naturvitenskap og teknologi, NTNU Vitenskapsmuseet, Salten museum, Sámi allaskuvla, Skog og landskap, Skog og landskap Nord-Norge, Tromsø museum, Universitetsmuseet, Universitetet for miljø og biovitenskap, Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo Biologisk institutt, Universitetet i Oslo Naturhistorisk museum, Universitetet i Tromsø, Aurland Naturverkstad AS, Bioforsk Nord, Miljøfaglig utredning AS, Norsk Institutt for kulturminneforskning, Universitetet i Bergen, Institutt for geovitenskap.

I forbindelse med lokal og sentral høring mottok Fylkesmannen høringsinnspill fra 32 ulike høringsparter.

Direktoratet for mineralforvaltning, Forsvarsbygg og Mattilsynet hadde ingen merknader til verneforslaget. Språkrådet avgir kun uttalelse om navnevalget. NTNU og UMB uttaler seg ikke til forslaget.

Meløy kommune slutter seg i grove trekk til verneforslaget, men ønsker mildere restriksjonsnivå for motorisert ferdsel. Gildeskål kommune har ingen merknader utover at verneformen landskapsvern ønskes. Beiar kommune går imot verneforslaget uten ytterligere begrunnelse.

Nordland fylkeskommune er positive til vern som nasjonalpark.

6. MERKNADER TIL VERNEFORSLAGET

6.1 Generelle merknader

Bodø og omegn turistforening, Meløy kommune, Nordland fylkeskommune, Norsk Grotteforbund, Statskog SF, og fire privatpersoner er positive til verneforslaget.

Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps og Glomfjord grendeutvalg er delvis for vern.

Områdestyret for Nordland reinbeiteområde, er kritiske til verneforslaget. Tre privatpersoner mener vern vil være et overtramp ovenfor dem som hytteeiere.

Beiarn kommune og Salten Pitesamiske forening går imot verneforslaget

På folkemøtene ble det tatt til orde både for og mot vern.

Arbeidsutvalget går inn for vern.

Fylkesmannen konstaterer at framlegget om vern har oppslutning blant mange av høringsinstansene, og viser til drøfting av konkrete merknader i avsnittene under.

Direktoratet for naturforvaltning tar de generelle innspillene til etterretning og viser til vurderingene og kommentarene i de følgende kapitler.

Miljøverndepartementet viser til merknadene til Fylkesmannen og Direktoratet.

6.2 Navn på nasjonalparken

I verneplanarbeidet har navnet Sundsfjordfjellet blitt benyttet. Dette er navnet som er brukt i nasjonalparkplanen. Området ligger også i hovedsak innenfor nedbørfeltet til Sundsfjordvassdraget. Glomfjellet blir imidlertid brukt om delvis de samme fjellområdene. Hvilket navn en benytter er i stor grad avhengig av hvor en har tilknytning, Gildeskål eller Meløy. Arbeidsutvalget presenterte derfor følgende tre navneforslag i høringsdokumentet – Ruffen nasjonalpark, Láhku nasjonalpark og Urdfjellet nasjonalpark. I tillegg til disse navnene har det kommet forslag om Sundsfjordfjellet nasjonalpark og Seglfjellet nasjonalpark.

Enkelte privatpersoner ønsker at nasjonalparken får navnet Seglfjellet, at nasjonalparken må ha dobbelt navnesett, et norsk og et pitesamisk, og at Ruffen eller Láhku er gode forslag til navn. BOT ønsker at nasjonalparken får navnet Sundsfjordfjellet nasjonalpark med Láhku som samisk navn. Statskog SF mener Sundsfjordfjellet er et godt og dekkende lokalt navn, sekundært ønsker de Láhku. Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps, Glomfjord grendeutvalg, Meløy kommune, Nordland fylkeskommune, Salten Pitesamiske forening og Språkrådet går inn for navnet Láhku nasjonalpark.

Arbeidsutvalget går inn for navnet Láhku nasjonalpark. Arbeidsutvalget mener navnet har god støtte både i samiske og ikke-samiske miljø og at det derfor ikke er behov for dobbelt navnesett.

Fylkesmannen konstaterer at Láhku er det navnet som flest høringsparter ønsker, og anbefaler Láhku som eneste navn på nasjonalparken.

Direktoratet for naturforvaltning legger til grunn oppslutningen om navnet Låhku nasjonalpark, og støtter Fylkesmannens anbefaling.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets vurdering.

6.3 Saksgang og prosess

Få høringsparter har uttrykt seg skriftlig om prosessen. Ved oppstart av verneplanen ble det uttrykt stor motstand mot sammensetningen av arbeidsutvalget.

Bodø og omegn turistforening uttrykker anerkjennelse for det arbeidet som er nedlagt, men mener sammensetningen av arbeidsutvalget var uheldig og at det kan medføre at det framstilles som om lokale interesser er ”overkjørt”. Bodø og omegn turistforening mener at det ikke er riktig. Salten friluftsråd mener det er svært uheldig at friluftsinteresser ikke er representert i arbeidsutvalget. Friluftsrådet påpeker imidlertid at det er bra at frivillige organisasjoner har vært invitert til enkelte møter.

Fylkesmannen har gjennom hele verneplanarbeidet vektlagt å gjennomføre en prosess med stor grad av lokal medvirkning. Fylkesmannen mener det har vært en konstruktiv dialog med kommunene, grunneie og andre. Det har vært lite konflikt rundt dette verneforslaget fra oppstarten av. Konfliktene har i stor grad dreid seg om rammene for bruk av motoriserte kjøretøyer og forvaltning av hyttene i området.

På tross av at arbeidsutvalget har hatt en begrenset sammensetning, mener Fylkesmannen at lokal medvirkning er godt ivaretatt gjennom særmøter, folkemøter og invitasjoner til å møte i arbeidsutvalget. Fylkesmannen mener alle krav til prosess for verneplanarbeid har vært fulgt, og det er gjort grundige avveininger mellom ulike hensyn.

Direktoratet for naturforvaltning støtter Fylkesmannens merknader. Direktoratet vil understreke at saksbehandlingsreglene i naturvernloven og naturmangfoldloven har blitt fulgt og at det har vært bred medvirkning i prosessen, både fra grunneiere, rettighetshavere og andre interesserte. Det er gjennomført befaringer, holdt særmøter, blitt sendt ut invitasjoner til å delta i arbeidsutvalget, det er holdt åpne informasjonsmøter og forslaget har vært ute på lokal og sentral høring. Sammen med kartlegginger er ulike interesser godt belyst og vurdert. Verneforslaget viser dessuten at en har gjort avveininger mellom verneverdier og brukerinteresser, og at en har tatt hensyn til brukerinteressene i området.

Miljøverndepartementet har merket seg de ulike synspunktene på vern av Låhku som nasjonalpark. Departementet konstaterer at verneplanprosessen er gjennomført i tråd med gjeldende bestemmelser. Departementet mener videre at det er gjort en grundig avveining mellom verne- og brukerinteresser. Departementet slutter seg for øvrig til direktoratet.

6.4 Valg av verneform

Bodø og omegn turistforening, tre privatpersoner, Meløy kommune, Nordland fylkeskommune og Statskog SF støtter nasjonalpark som verneform.

Gildeskål kommune går inn for landskapsvern. Tre privatpersoner mener mildeste verneform burde være tilstrekkelig.

Arbeidsutvalget går inn for nasjonalpark.

Fylkesmannen anbefaler nasjonalpark som verneform. Verneverdiene i området kan også forsvare bruk av verneformen naturreservat på store deler av området. Områdets størrelse og hensynet til andre samfunnsinteresser som friluftsliv, reindrift og kulturminner tilsier imidlertid at nasjonalpark er det riktigste i forhold til kriteriene i naturmangfoldloven. Landskapsvernområde vil i dette området ikke være hensiktsmessig i forhold til de verneverdier som er registrert da disse ikke bare knytter seg til landskapet. Det er for eksempel store verneverdier knyttet til vannvegetasjon, flora og berggrunn i området.

Direktoratet for naturforvaltning støtter Fylkesmannens tilråding.

Miljøverndepartementet viser til at vern som landskapsvernområde ikke vil være hensiktsmessig som følge av at verneverdiene i stor grad gjelder andre verdier i tillegg til landskapsverdiene.

6.5 Merknader til avgrensning

Bodø og omegn turistforening, tre privatpersoner, Meløy kommune, Nordland fylkeskommune, Norsk Grotteforbund og Statskog SF støtter Fylkesmannens forslag til avgrensning som innebærer at et område på omtrent 188 km² blir vernet som nasjonalpark. Dette innebærer at Láhku nasjonalpark grenser mot Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark i et punkt på Nordre Glomvassfjell. Bodø og omegn turistforening mener også at Simlebreen og fjellområdene innover mot Habresfonna bør utredes for vern i tillegg til at Láhku nasjonalpark burde få lenger sammenhengende grense mot Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. En privatperson viser også til disse områdene som mulige utvidelsesområder.

Statkraft SF kommenterer at de er fornøyd med at deres installasjoner holdes utenfor foreslått vern. SKS Produksjon minner om at grensen må trekkes minimum 50 meter fra deres installasjoner. Dette gjelder demningen ved Fellvatnet og 22 kV kraftlinjen mellom Fellvatnet og Langvatnet. Statnett SF ønsker at grensen i Bjørndalen trekkes minimum 100 m øst for eksisterende 420kV kraftlinje.

Saltfjellet reinbeitedistrikt, Salten Pitesamiske forening, Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps og Glomfjord grendeutvalg støtter et alternativt grenseforslag som innebærer at sørgrensen for Láhku nasjonalpark følger elva gjennom Skavldalen og ikke fortsetter sørover til Nordre Glomvassfjellet. Salten Pitesamiske forening mener i tillegg at grensen skal trekkes vest for Vegdalsvatnan i Beiarn kommune. Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps og Glomfjord grendeutvalg mener i tillegg at et område ved Namnlaus/Synkhøgda i Meløy kommune må tas ut på grunn av inngrep i området og at grottene ikke vil bli mer utsatt om området ikke vernes.

Arbeidsutvalget går inn for avgrensning av nasjonalparken som beskrevet i høringsdokumentet med unntak av området Skavldalen – Nordre Glomvassfjell. I dette spørsmålet er arbeidsutvalget delt. De samiske representantene ønsker at grensen skal følge elva i Skavldalen, mens de øvrige går inn for at nasjonalparkens grense går til Nordre Glomvassfjell. Arbeidsutvalget går ikke inn for å følge forslag fra Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps og Glomfjord grendeutvalg om å ta ut området ved Namnlaus – Synkhøgda. Bakgrunnen er verneverdiene i området ved at dette er et av de best utviklede karstområdene. Meløy kommune har også vurdert spørsmålet og gått inn for vern av dette arealet.

Fylkesmannen har lagt vekt på å fremme viktige verneverdier i forslaget, særlig knyttet til biologisk mangfold, naturtyper, viktige artslokalteter, landskapskvaliteter og geologi. Det er lagt vekt på å finne naturlige grenser ut fra landskapsrom, eksisterende inngrep og bruk. Det har særlig vært viktig å ta med leveområdene for grønlandsstarr og nordlig tinderublom. Det er

derfor tatt med mer areal rundt noen viktige fjelltopper, Ruffen, Sokumtinden, Sandtinden og Kjerringa, enn det plangrensen ved oppstart la opp til.

Vern av Simlebreen/Habresfonna og arealer rundt Nordre Glomvassfjell er vurdert som å ligge utenfor mandatet for denne planen. Områdene har naturfaglige verdier og antakelig stor betydning som viktige landskapselementer. Fylkesmannen har per dato ingen oppdrag om å utrede vern av disse områdene slik at bruk og vern i disse områdene vil avgjøres gjennom kommunal planlegging etter plan- og bygningsloven og annen særlovgivning.

Fylkesmannen viser til at innspill i oppstartsfasen førte til flere justeringer av planområdegrensen. Dette medførte at grensene er trukket slik at bortimot all privat grunn, unntatt en festetomt, er holdt utenfor vernet. Videre er privat hytte ved Fellvatnet og 3 private hytter ved Lille Sandvatn holdt utenfor nasjonalparken. Alle kraftlinjer og eksisterende vannkraftanlegg er holdt utenfor, med unntak av sperredammen i Store Sandvatnet. Av hensyn til verneverdiene har det ikke vært mulig å holde utenfor områder som ble meldt inn som interessante for regulering til vannkraftformål. Det er også svært høye friluftsverdier knyttet til disse områdene.

Direktoratet for naturforvaltning støtter Fylkesmannens tilråding og mener verneforslaget ligger innenfor det mandatet som er gitt av Stortinget gjennom St. meld. nr. 62 (1991-92), Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge. Direktoratet presiserer at dette tilsvarer avgrensningen av nasjonalparken som beskrevet i høringsdokumentet, også Skavldalen-Nordre Glomvassfjell. Forslaget omfatter kvalitetene som er trukket fram i NOU 1986: 13 Ny landsplan for nasjonalparker og St. meld. nr. 62 (1991-92), Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge. Med bakgrunn i dette mener direktoratet det er et godt forslag fra Fylkesmannen med tanke på arrondering.

Direktoratet vil påpeke at med det alternative forslaget fra arbeidsutvalget vil viktige verneverdier falle utenfor nasjonalparken. Nasjonalparken vil ikke henge sammen med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, deler av dolomittområdet ved Lille Storglomvatnet faller utenfor vern og landskapsrommet Skavldalen vil ikke være vernet i sin helhet. Området rundt Nordre Glomvassfjell og øvre del av Gråtådalen er dessuten inngrepsfrie naturområder.

Miljøverndepartementet vil presisere at alle kraftforsyningsanlegg ligger utenfor verneområdet, utenom en mindre sperredam mellom Lille og Store Sandvatn. Når det gjelder den omtalte 22 kV kraftlinjen mellom Fellvatn og Langvatn, samt dammen ved Fellvatn så skal de ligge minst 50m fra vernegrensen. Den 420 kV kraftlinjen gjennom Bjørndalen skal ligge minst 100m fra vernegrensen. For øvrig slutter seg departementet seg til direktoratets vurderinger.

6.6 Vern og bruk

Fra enkelte privatpersoner er det påpekt at de samlede verneverdiene også er et produkt av kultur og dermed et resultat av bruk, bruksform og ikke-bruk av området gjennom tidene, og at vern ikke må avskjære lokalbefolkningen fra å bruke området. Det vises til at både private og foreningshytter brukes av familier med barn og voksne som ikke kan legge ut på så lange turer. De samme problemstillingene ble lagt fram på folkemøte.

Salten Pitesamiske forening mener at menneskets bruk av områdene er en av årsakene til at verneinteressene er så store og viser til at vern vil være en betydelig verdiforringelse av hytteeiendommene i området og at reindrifta må styrkes.

Saltfjellet reinbeitedistrikt viser til FN's erklæring om urfolks rettigheter om at det skal erkjennes respekt for at urfolks kunnskaper, kultur og tradisjonsbundne praksis vil bidra til en bærekraftig og rettferdig utvikling og til en forsvarlig forvaltning av miljøet. Reinbeitedistriktet mener deres

bruk ikke er en trussel mot verneverdiene og at reindriften ikke skal måtte vike, endre eller stoppe utviklingen av næringen på grunn av vern.

Salten friluftsråd mener merking av stier kan være til nytte for friluftslivet uten å komme i konflikt med verneverdiene og at det derfor må åpnes for merking av ”nye” stier.

Fylkesmannen viser til at naturmangfoldloven ivaretar hensynet til urfolks kunnskaper, kultur og tradisjonsbunden praksis, jf. § 8 andre ledd og § 14 andre ledd. Avveininger mellom reindriftens behov og verneverdiene er redegjort for under de enkelte tema i dette dokumentet. De viktigste verneverdiene i Láhku er naturverdier knyttet til berggrunn og botanikk slik disse er gjengitt i formålsparagrafen. Dette er ikke verneverdier som er skjøtselsbetingede, altså ikke et resultat av kultur og bruk. For de verdiene som har stor betydning for utøvingen av friluftsliv er disse til en viss grad knyttet til kultur og historisk bruk. Dette gjelder for eksempel at det er satt ut fisk og lagt til rette for friluftsliv gjennom merking og etablering av hytter. Når det gjelder ytterligere merking i Láhku, åpnes det ikke for det. I hovedsak går dette ut på at det er tilstrekkelig med tilrettelegging i Láhku med plass til både det friluftslivet som ønsker tilrettelegging og det som ikke ønsker tilrettelegging. Ytterligere merking kan gå på bekostning av verneverdiene og det friluftslivet som ikke ønsker tilrettelegging. Vern legger ikke begrensning på lokalbefolkningens bruk av området til tradisjonelt friluftsliv. Det vises ellers til kapittel 6.8.3.1 For problemstillinger knyttet til bruk av motoriserte framkomstmidler vises til kapittel 6.8.3.6.

Direktoratet for naturforvaltning viser til Fylkesmannens kommentarer. Utover dette støtter direktoratet at bruken av området i noen grad har vært med på å gi det verdien i forhold til samiske kulturminner. Direktoratet presiserer at en ikke ønsker å begrense reindriftens aktivitet i området så lenge den er i tråd med verneforskriftene og så lenge bruken ikke er til skade for verneverdiene.

Når det gjelder innspillet om merking av nye stier, viser direktoratet til kommentar og vurderinger i kap. 6.8.3.1.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets vurderinger.

6.7 Merknader til forskriften

6.7.1 Vektleggingsbestemmelse

Etter konsultasjon med Sametinget ble det sendt på høring et forslag til en § 3 *Vektleggingsbestemmelse*. Partene kom imidlertid ikke til enighet om en egen vektleggingsbestemmelse.

Områdestyret for Nordland reinbeiteområde og Saltfjellet reinbeitedistrikt går inn for en slik vektleggingsbestemmelse. Reinbeitedistriktet mener bestemmelsen er nødvendig for å kunne forstå formålsparagrafen når denne har fått den form den har. Reinbeitedistriktet ønsker derfor at formålsparagrafens siste ledd omformuleres slik at denne blir tydeligere og ikke gir like stort rom for tolkning.

Bodø og omegn turistforening, Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps, Glomfjord grendeutvalg og Meløy kommune, Nordland fylkeskommune og Statskog SF går imot en slik vektleggingsbestemmelse. Argumentasjonen er at hensynet som vektleggingsbestemmelsen skal ivareta er godt nok ivaretatt gjennom at det samiske naturgrunnlaget er del av formålsparagrafen, § 2.

Arbeidsutvalget mener en vektleggingsbestemmelse ikke er nødvendig, men viser til de samiske representantenes vurderinger i forhold til formuleringen av formålsparagrafen.

Fylkesmannen anbefaler ikke en egen vektleggingsbestemmelse da hensynet til det samiske naturgrunnlaget er nedfelt i formålsparagrafen. Det vises likevel til innspill fra Saltfjellet reinbeitedistrikt om at formuleringen av siste ledd i § 2 kan gjøres mer konkret, se kapittel 6.8.2. Fylkesmannen viser også til at hensynet til tradisjonell kunnskap og erfaringsbasert kunnskap er nedfelt i naturmangfoldlovens § 8 *kunnskapsgrunnlaget* som skal legges til grunn ved all utøving av offentlig myndighet, jf naturmangfoldloven § 7.

Direktoratet for naturforvaltning viser til innspillet om at hensynet som vektleggingsbestemmelsen skal ivareta, er godt nok ivaretatt gjennom at det samiske naturgrunnlaget er del av formålsparagrafen i § 2. Det følger videre av naturmangfoldloven § 14 annet ledd at det skal legges tilbørlig vekt på naturgrunnlaget for samisk kultur ved vedtak i eller i medhold av naturmangfoldloven. Denne bestemmelsen er med på å sikre at samiske interesser blir tatt med i betraktningen ved alle skjønsmessige avgjørelser som angår dem direkte. Bestemmelsen sikrer også at det skal legges tilbørlig vekt på dette hensynet, men at andre hensyn kan veie tyngre. Det fremgår av forarbeidene til naturmangfoldloven (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)) at hensynet til naturverdiene vektlegges sterkere i et verneområde enn utenfor.

Direktoratet for naturforvaltning viser videre til protokoll fra møte mellom Sametinget og Miljøverndepartementet av 04.12.2009 om verneplan for Sjunkhatten, der det ble enighet om følgende formuleringer også for senere nasjonalparker som berører samiske områder: *“Formålet også omfatter bevaring av det samiske naturgrunnlaget.”* I samme møte ble man dessuten enige om at følgende tekst fra Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) Om lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) legges inn i foredraget til Kgl. res: *“I forhold til samiske interesser vil det være viktig at naturgrunnlaget opprettholdes slik at samisk kultur og næringsutøvelse som bygger opp under verneverdiene kan fortsettes og videreutvikles. Det åpnes imidlertid ikke for særskilt bruk i samiske områder, tilrettelegging i form av nye bygninger eller økt motorferdsel som kan skade verneverdiene.”*

Miljøverndepartementet viser til at det i tidligere konsultasjon med Sametinget om etableringen av Sjunkhatten nasjonalpark, med utgangspunkt i den nye naturmangfoldloven og forarbeidene til denne, ble oppnådd enighet om at det i nasjonalparkforskriften skal stå: *“Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget”*. Departementet vil videre understreke at i forhold til samiske interesser vil det være viktig at naturgrunnlaget opprettholdes slik at samisk kultur og næringsutøvelse som bygger opp under verneverdiene, kan fortsette og videreutvikles. Vektleggingen av samiske interesser ut over formålsbestemmelsen følger også av naturmangfoldloven § 14 annet ledd hvor det heter at: *“Ved vedtak i eller i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur”*. Dette følger også av Konvensjon om sivile og politiske rettigheter art. 27. Hensynet til det samiske naturgrunnlaget skal imidlertid ligge innenfor rammen av naturmangfoldlovens bestemmelser og verneforskriften. Ved en slik vektlegging må det også vurderes hvilke andre interesser som kommer inn. Eksempelvis vil hensynet til naturinteressene vektlegges sterkere i et verneområde enn utenfor.

6.7.2 Verneformålet, § 2

Norsk grotteforbund støtter at formålsbestemmelsen inkluderer ivaretagelse av *“det største sammenhengende areal av alpin karst i Norge”*. Saltfjellet reinbeitedistrikt viser til at den foreslåtte nasjonalparken berører områder som er viktig for deres reindrift. De viser til at store

delers av distriktet er vernet, slik at det er viktig at regelverkene blir harmonisert og brukervennlig i forhold til reindriften i området. Saltfjellet reinbeitedistrikt mener at reindriften må innarbeides i formålsbestemmelsen for verneområdet for å synliggjøre at dette også er et viktig område for reindriften. Reinbeitedistrikt krever at ordlyden i formålsparagrafens siste ledd endres slik *Formålet omfatter bevaring av reindriften og det samiske naturgrunnlaget. Området skal kunne brukes til reindrift.* Reinbeitedistriktet ser denne formuleringen i sammenheng med forslaget om en egen vektleggingsbestemmelse, se kap 6.8.1

Fylkesmannen ser at det kan være noen tolkningsproblemer knyttet til formuleringen *det samiske naturgrunnlaget*. Fylkesmannen viser til nasjonal avklaring med hensyn på formuleringen slik det framkom under faglig gjennomgang i Direktoratet for naturforvaltning. Fylkesmannen oppfordrer likevel sentrale myndigheter til å vurdere en mer konkret formulering av innholdet i tråd med innspill fra reinbeitedistriktet.

Direktoratet for naturforvaltning viser til sin kommentar i kap. 6.8.1 om *det samiske naturgrunnlaget*.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at formålsbestemmelsen har størst betydning som tolkningsfaktor for de andre bestemmelsene i verneforskriften. Den vil også være veiledende for skjønnsutøvelsen ved vedtak etter verneforskriften. I utkastet til verneforskrift for Låhku nasjonalpark heter det at formålet med vernet blant annet er å ta vare på det største sammenhengende areal av alpin karst i Norge. Grottene i Sundsfjordfjellet er karstobjekter, og omfattes dermed av ordlyden i bestemmelsen. Direktoratet mener at selv om dette er tilfellet, så kan det være formålstjenlig å nevne grottene spesielt siden grottene på grunn av ferdsel og annen menneskelig atferd kan være særskilt utsatte for ødelegging og skade. Direktoratet tilrår derfor at grottene nevnes spesielt i formålsbestemmelsen.

Miljøverndepartementet viser til at nasjonalparker opprettes i medhold av bestemmelsene i naturmangfoldloven § 34, jf. § 35. Målet med områdevern, deriblant opprettelse av nasjonalparker, er å ta vare på natur, jf målene som er angitt i naturmangfoldloven § 33. Områdevern har ikke som mål å verne ulike typer bruk. Dette innebærer at formålsbestemmelsen for nasjonalparken ikke kan omfatte ulike typer bruk. Det presiseres imidlertid at formålet med vernet også skal omfatte bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Formålsbestemmelsen er derfor utformet i samsvar med dette. Departementet viser også til omtalen under kap. 6.8.1 når det gjelder samiske interesser, herunder reinbeite. Departementet slutter seg for øvrig til direktoratets merknader og vurderinger.

6.7.3 Vernebestemmelser § 3

6.7.3.1 Landskapet, § 3 pkt 1

Norsk grotteforbund støtter at vernet gjelder mot inngrep av enhver art, herunder (...) *jerning eller ødeleggelse av inventaret i grotter*. Grotteforbundet mener imidlertid at det er uheldig at vernet begrenses til kun å gjelde inngrep på overflaten.

Salten friluftsråd mener det virker vel strengt å ikke ha en åpning for å merke ”nye” stier. Friluftsrådet viser til at det over tid kan oppstå behov for merking av nye stier og at disse kan være til stor nytte for friluftslivet og anbefaler derfor at det gis mulighet for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til nyetablering av stier.

Statskog SF mener bestemmelsen om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til gjeterhytte i Vegdalen er for spesifikk og at det bør vurderes å gjøre punktet mer generelt. Spesielt med tanke på at landbrukets behov kan endre seg i langt perspektiv.

Glomfjord JFF har søkt Gildeskål kommune om å bygge naust ved sørenden av Fiskvatnet. I dag har foreningen naust integrert i hytta. Det er søkt om å bygge naust på ca 20 m² om lag 60 m vest for hytta på berggrunn. Dagens naust skal omdisponeres til å bli en del av hytta.

En privatperson har søkt Gildeskål kommune om å bygge uthus og naust ved sin private hytte ved Seglvatnet. Naustet søkes plassert ved siden av eksisterende naust og uthuset skal erstatte eksisterende utedo og plasseres ved hytta. Gildeskål kommune har foreløpig avslått, med hjemmel i naturmangfoldloven § 44, i påvente av vedtak om vern.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener ordlyden i pkt 1.2 c må endres til *oppsetting av midlertidige gjerder i reindriften i henhold til bestemmelser i reindriftsloven*.

Fylkesmannen mener det er viktig å sikre karst og grotter i området i sin helhet, det vil si at også inngrep og skade i grotter omfattes av forbudet mot inngrep. Generelt er det imidlertid slik at vern etter naturmangfoldloven begrenses til inngrep i overflaten og ikke under jorda med mindre det kan få skader for verneverdiene. Innsiden av en grotte vil i den sammenheng være en del av overflata og er således beskyttet, dette er derfor presisert i forskriften. Videre vil eventuell underjordisk aktivitet i dette området kreve særs godt kunnskapsgrunnlag for å kunne være sikker på at inngrepet ikke får virkning på verneverdiene på overflata. Dette ble derfor presisert i høringsdokumentene.

Når det gjelder nymerking av stier viser Fylkesmannen til at det er etablert et stinett i Láhku nasjonalpark. Disse stiene kan vedlikeholdes i tråd med forvaltningsplan. Ut over dette finnes rester av gammel merking, denne kan til dels være svært gammel og dermed muligens omfattes av kulturminnelovverket. Merking i Láhku nasjonalpark medfører fare for at sårbare objekter skades. Det er derfor ikke ønskelig med mer merking enn det som finnes i dag og det er heller ikke ønskelig med mer vardebygging og liknende. Forvaltningsmyndigheten kan bruke skjøtelsparagrafen for å legge om stier eller liknende dersom det er nødvendig for å ivareta verneformålet eller hindre slitasjeproblemer som skader verneformålet. De merkede stiene som finnes i området i dag går gjennom Láhku nasjonalpark og er innom begge de mest brukte innfallsportene til området samtidig som de er tilknyttet stinettverket i Gråtådalen. Det er derfor gjort en vurdering i verneplanprosessen om at det er tilstrekkelig med merkede ruter og at de øvrige områdene skal forbli umerket.

Punktet om gjeterhytte i Vegdalen er tatt inn etter innspill fra en samlet landbruksnæring i Beiarn. På vernetidspunktet brukes ikke Láhku nasjonalpark til husdyrbeite, men det har vært brukt i tidligere tider. Området mot Gråtådalen er alpint og det er ikke usannsynlig at det vil være et fremtidig behov for gjeterhytte her. Fylkesmannen ønsker ikke å gjøre det mer generelt da det er i dette området behovet kan oppstå i overskuelig framtid og at det i resten av området er andre muligheter for overnatting. Det er et mål ved opprettelsen av nasjonalparken å unngå nye bygninger.

Nye bygg i området vil ikke være tillatt. I prosessen med opprettelse av vern ble det tidlig akseptert at Gildeskål kommune ga to byggetillatelse innenfor planområdet. De senere søknader som kom etter at naturmangfoldloven ble iverksatt har kommunen brukt § 44 for å stoppe inntil vernesaken er avgjort. Fylkesmannen er av den oppfatning at nye bygg ikke bør tillates og at det bare er ombygginger og mindre utvidelser som skal kunne tillates. De to søknadene fra en privatperson og Glomfjord JFF må vurderes etter vedtak om vern og beslutning fattes innenfor det som blir verneforskriften.

Bestemmelsen i pkt 1.2 c følger samme ordlyd som reindriftsloven slik at det i realiteten ikke vil være forskjell mellom den foreslåtte formuleringen og reinbeitedistriktets ønske. Fylkesmannen

anbefaler den foreslåtte formuleringen da den er mer konkret og gjør at det ikke er behov for å gå til reindriftsloven for å tolke bestemmelsen.

Direktoratet for naturforvaltning støtter Fylkesmannens vurderinger og tilrådning.

Direktoratet for naturforvaltning tilrår at det tas inn en presisering i forskriften om at området også er vernet mot ”*fjerning og ødeleggelse av biologisk og geologisk materiale i grotter*”.

Direktoratet for naturforvaltning viser til Fylkesmannens vurderinger. Direktoratet mener verneformen nasjonalpark er tilstrekkelig for å ta vare på grottene i området jf. direktoratets tilrådning om presisering i forhold til grotter i verneformålet, samt i forhold til regulering av ferdsel i grotter i kap. 6.8.3.5.

Etter en totalvurdering ser direktoratet at eventuell merking av nye stier i nasjonalparken medfører fare for at verneverdiene skades. Viktige utpostlokaliteter av truede fjellplanter, men også det største sammenhengende arealet av alpin karst i Norge, er særlig utsatt. Direktoratet støtter derfor Fylkesmannens vurdering om at det ikke bør åpnes for merking av nye stier i området. Direktoratet støtter at det er tilstrekkelig med tilrettelegging i Låhku, med plass til både det friluftslivet som ønsker tilrettelegging og friluftslivet som ikke ønsker tilrettelegging. Ytterligere merking kan gå ut over verneverdiene. Et vern legger ikke begrensning på bruk av området til tradisjonelt friluftsliv. Direktoratet viser for øvrig til Fylkesmannens kommentar og presiserer at de merka stiene som finnes i området i dag går gjennom Låhku nasjonalpark, og er innom begge de mest brukte innfallsportene til området samtidig som de er tilknyttet stinettet i Gråtådalen. Slik skulle også friluftsjentressene i området etter vår vurdering være godt ivaretatt.

Direktoratet støtter Fylkesmannens tilrådning når det gjelder innspillene om gjeterhytta i Vegdalen og andre nye bygg i området. Også Fylkesmannens vurdering av at det ikke skal henvises til reindriftsloven, men at bestemmelsen skal stå uttrykkelig, støttes.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets vurderinger.

6.7.3.2 Plantelivet, § 3 pkt 2

Enkelte privatpersoner mener det ikke bør tillates at det tas trevirke til bålbrekking innenfor nasjonalparken, og at dersom det skal kunne gis tillatelse til uttak av ved til hytter og gammer i nasjonalparken, må det være en forutsetning at det kan skje skånsomt, at det ikke finnes alternative uttakssteder utenfor verneområdet, og at slikt uttak allerede har pågått over flere år. Det vises til erfaringer med at folk ikke overholder plikten til å gjennomføre vedsankingen *skånsomt*. Dersom bestemmelsen blir stående bør det presiseres at det kun gjelder dødt trevirke.

Statskog SF viser til bestemmelsen om reindriftns nødvendige uttak av bjørk til brensel (...). Statskog SF mener hogst bør begrenses innenfor nasjonalparken da det er svært begrenset med skog. Det bør derfor presiseres at det kun gjelder uttak til det som er nødvendig bruk under reindrift i området, og ikke for å frakte veden andre steder.

Statskog SF viser også til forskriftsforslaget f om uttak til samisk husflid (...) og mener det må presiseres hvem som har slik rett til uttak. Gjelder det kun reindriftn eller kan også andre samer utover reindriftnutøvere eller ikke-samer som lager husflidsprodukter ut fra samisk tradisjon fritt hente ut materialer til slik produksjon?

Norske reindriftnsamers landsforbund mener at denne bestemmelsen bør endres slik: bestemmelsen i 2.1 er ikke til hinder for *utøvelse av reindrift, herunder (...)*

Fylkesmannen mener at det er forsvarlig å åpne for uttak av ved til hytter og gammer i nasjonalparken. Dette begrunnes i at det er området Fellvasskogen hvor denne hogsten har foregått og vil foregå i fremtiden. Fylkesmannens vurdering er at skogen i dette området tåler et

begrenset uttak som det her er snakk om. Søknadsplikten vil også gjøre at forvaltningsmyndigheten har kontroll med uttaket.

Når det gjelder bålbrekking, er det en akseptert del av et naturvennlig friluftsliv, det er likevel behov for å rettlede i forhold til ”skikk og bruk”. Slik naturveiledning vil være en del av oppsynets daglige arbeid i felt. Ellers vil forvaltningsplanen også beskrive retningslinjer og hensyn.

Når det gjelder forskriftens bestemmelse om reindriftas nødvendige uttak av bjørk til brensel og vedlikehold av lovlige reingjerder og annet reindriftsutstyr, og bestemmelsen om uttak av annet materiale til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, følger det av reindriftsloven at slikt uttak kan gjøres av de som har rett til å drive reindrift innenfor gjeldende reinbeitedistrikt til eget bruk i forbindelse med lovlig utøvelse av reindrift. Fylkesmannen mener i utgangspunktet at bestemmelsene ikke strekker seg lenger enn det reindriftsloven tillater. Andre som kan tenkes å ville ta ut materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, vil ikke omfattes av bestemmelsen. Fylkesmannen ber Direktoratet for naturforvaltning vurdere bestemmelsen og anbefaler at dette blir søknadspliktig dersom det er uklart hvem bestemmelsen gjelder for. Fylkesmannen mener det ikke er behov for å endre bestemmelsen om uttak av bjørk til brensel og vedlikehold slik Norske reindriftsamers landsforbund ønsker. Fylkesmannen viser til at det er presisert at bestemmelsene ikke er til hinder for beite og det er åpnet for en rekke unntak og muligheter for å søke om dispensasjon i forbindelse med reindrift.

Direktoratet for naturforvaltning støtter Fylkesmannens vurderinger og anbefalinger. Direktoratet understreker at en i forslaget om Låhku nasjonalpark har vektlagt at det fortsatt skal kunne drives reindrift i området, både gjennom avgrensningen av området og den tilrådde verneforskriften.

Når det gjelder hvem som kan ta ut materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, så var ikke dette presisert i forslaget til forskrift som var sendt på høring. En presisering av bestemmelsen i ettetid til bare å omfatte de som har rett til å drive med reindrift innenfor gjeldende reinbeitedistrikt, vil være en skjerpning av bestemmelsen som ikke er tillatt etter høring. Det samme vil være tilfelle dersom bestemmelsen etter høring gjøres søknadspliktig. Direktoratet mener imidlertid at det er naturlig å tolke bestemmelsen dit hen at uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle bruksgjenstander fortrinnsvis bare er ment å omfatte samers uttak av materialer i forbindelse med utøvelse av tradisjonelt samisk håndverk og/eller kultur og reindrift.

Departementet vil presisere at verneforskriften kun fastsetter at vernet ikke er til hinder for uttak av materialer til tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, verneforskriften regulerer altså ikke den privatrettslige adgangen til slik uttak opp mot grunneier. For øvrig vises det til direktoratets vurderinger.

6.7.3.2.1 Regulering av beite, § 3 pkt 2.4

Bodø og omegn turistforening, en privatperson, Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps, Glomfjord grendeutvalg og Meløy kommune går inn for at beite kan reguleres etter forskrift fra Direktoratet for naturforvaltning og at slik regulering også skal kunne gjelde reinbeite.

Saltfjellet reinbeitedistrikt og Områdestyret for Nordland reinbeiteområde går inn for at beite skal kunne reguleres, men at dette ikke skal gjelde reinbeite. Reinbeitedistriktet mener det er viktig at

beite kan reguleres, men ser ikke behov for at reinbete kan reguleres. Det vises til at bestemmelsen er utformet slik i Børgefjell nasjonalpark.

Statskog SF mener bestemmelsen om regulering av beite kan tas ut av forskriften. Flertallet i arbeidsutvalget mener bestemmelsen ikke gir mening dersom ikke også reinbeite kan reguleres, særlig da det kun er rein som beiter i området i dag. Arbeidsutvalget mener bestemmelsen kan tas ut av forskriften i sin helhet, dersom eventuelle skader oppstått i forbindelse med beite kan reguleres gjennom skjøtselsparagrafen.

Fylkesmannen mener Láhku har så store verneverdier knyttet til botanikk at det er behov for å ha muligheten til å gjøre tiltak dersom beitetrykket skulle bli for stort. På vernetidspunktet er det ikke indikasjoner på at beitetrykket er for stort. Fylkesmannen anbefaler derfor at punkt 2.4 *Regulering av beite* tas ut og at eventuelle tiltak gjøres gjennom bruk av skjøtselsparagrafen.

Direktoratet for naturforvaltning viser til Fylkesmannens bemerkning om at Láhku har så store verneverdier knyttet til botanikk at det er behov for å ha muligheten til å gjøre tiltak dersom beitetrykket skulle bli for stort. Direktoratet slutter seg til denne vurderingen og vil påpeke at skjøtselsbestemmelsen ikke kan benyttes til å regulere reinbeite i området. Direktoratet tilrå derfor at bestemmelsen om regulering av beite, inkludert reinbeite, ikke tas ut av verneforskriften.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets vurderinger. Dersom det blir aktuelt å vurdere fastsetting av forskrift om beite skal det avholdes konsultasjoner mellom Direktoratet for naturforvaltning og Sametinget og berørt reinbeitedistrikt.

6.7.3.3 Dyrelivet, § 3 pkt 3

Mattilsynet kan ikke se at det foreslås forvaltningsmessige begrensninger som vil ha negativ innvirkning på dyrevelferd for driftsformer som grenser opp til eller blir berørt av verneområdet. Mattilsynet ser også positivt på at verneforskriften åpner for utsetting av fisk på gitte betingelser.

Fylkesmannen presiserer at verneforskriften kun åpner for å tillate utsetting der det har vært gjort tidligere, slik at utsetting i fisketomme vann ikke vil bli tillatt.

Direktoratet for naturforvaltning viser til Fylkesmannens presisering.

Miljøverndepartementet slutter.

6.7.3.4 Kulturminner, § 3 pkt 4

Salten Pitesamiske forening er imot at kulturminnene i området skal gå i glemselens store bok og påpeker potensial for at der finnes flere kulturminner som ikke er registrert.

Sameforeningen er bekymret for den samiske kulturen og frykter vernet vil ødelegge for både den samiske kulturen og den vanlige bygdekulturen. Sameforeningen har også innspill til de forvaltningsmål som er foreslått i utkast til forvaltningsplan.

Saltfjellet reinbeitedistrikt mener skjøtsel og restaurering av kulturminner skal gjennomføres av Sametinget etter nærmere oppdrag fra forvaltningsmyndigheten. Bakgrunnen er at Sametinget er myndighet for forvaltning av samiske kulturminner og de har kunnskap og tillit for å ta vare på samiske fortidsminner.

Statskog SF påpeker at begrepet kulturminne er brukt så vidt i forskriften at det kan tolkes som at ethvert spor av menneske uansett hva det er eller hvilken alder det har er vernet. Og ber om at det gis en avgrensning mot ”forsøpling”.

Fylkesmannen mener at kulturminner og vern i dette tilfellet utfyller hverandre. Vern etter naturmangfoldloven vil være et gode både for de naturfaglige verneverdiene og kulturminnene. Innspillene til forvaltningsplanen vil bli vurdert i forbindelse med ferdigstilling av denne. Dersom det ønskes gjort tiltak i forhold til kulturminner vil forvaltningsmyndigheten måtte involvere kulturminnemyndighetene og skjøtsel og restaurering vil skje i tråd med anbefalinger fra disse. Når det gjelder grensen mellom forsøpling og kulturminner, vil dette forsøkes utredet i forvaltningsplanen, men det vil alltid kunne være grensetilfeller.

Direktoratet for naturforvaltning viser til Fylkesmannens kommentarer og mener at kulturminnelovens definisjon av kulturminne må legges til grunn for forståelsen av hva som er å betrakte som kulturminne, også i verneområder, jf. kulturminneloven § 2.

Miljøverndepartementet vil bemerke at det forutsettes et tett samarbeid mellom kulturminnemyndighetene og naturforvaltningsmyndighetene i forvaltningen og behandlingen av enkeltsaker knyttet til kulturminner innenfor verneområdet. Tiltak knyttet til forvaltning av kulturminner må avklares med forvaltningsmyndigheten for verneområdene slik at det ikke oppstår konflikt med verneformålet. Forskriftens punkt om kulturminner er kun en presisering i forhold til kulturminnelovens bestemmelser som også gjelder innenfor området som nå foreslås vernet etter naturmangfoldloven. Departementet vil understreke at inngrep, istandsetting og skjøtsel knyttet til kulturminner som er fredet i medhold av kulturminneloven, bare kan skje etter særskilt tillatelse fra kulturminnemyndighetene. Som nevnt over, må også slike tiltak avklares med forvaltningsmyndigheten for verneområdene slik at det ikke oppstår konflikt med verneformålet. Departementet slutter seg for øvrig til direktoratet.

6.7.3.5 Ferdsl, § 3 pkt 5

Norsk grotteforbund støtter forslaget om at *organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse* og at det åpnes for at Direktoratet for naturforvaltning etter særskilt forskrift kan regulere eller forby ferdsel som kan skade naturmiljøet. Dette gir mulighet til å begrense eller stoppe ferdsel i en grotte dersom den inneholder sjeldne eller sårbare forekomster. Grotteforbundet er støtter videre forslaget om at det gjøres generelt unntak for ferdselsrestriksjonene ved gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, redningsvirksomhet og lignende da de er ansvarlige for grotteredningsvirksomhet.

Saltfjellet reinbeitedistriktet viser til at det er viktige kalvingsplasser og gode beiter i, og i tilknytning til, det foreslåtte verneområdet. De mener veien fra Fykan til Storglomvatnet fører til uheldig og forstyrrende trafikk for reindriften i området, og de mener at den foreslåtte nasjonalparken har ført til økt trafikk inn i området. Saltfjellet reinbeitedistrikt mener området vil bli urukelig som reinbeiteområde hvis veien fra Fykan til Storglomvatnet holdes åpen slik den har vært i en 10 års periode. De mener dette har ført til at reinen oppholder seg i mindre flokker i mer utilgjengelige områder, noe som har ført til økte kostnader på grunn av økt behov for helikopter, mikrofly og barmarkskjøring. Saltfjellet reinbeitedistrikt ber Miljøverndepartementet om å gå i dialog med den aktuelle kommunen for å få gjennomført regulering av veien for å kunne etterleve formålsparagrafen i vernebestemmelsen for den foreslåtte Lahku nasjonalpark.

Salten friluftsråd foreslår at begrepet *organisert ferdsel* tas ut av verneforskriften da det er ferdselsformens virkning på naturmiljøet som er avgjørende ikke om den er organisert eller ikke.

Statskog SF viser til at bruk av kite slik forskriften og forvaltningsplanen tolkes kun kan nyttes på den gamle anleggsvegen Namnlaus-Nedre Navar og at dette må behandles mer nyansert i forvaltningsplanen.

Fylkesmannen er enig i at det er ferdselsformens virkning på naturmiljøet som er avgjørende for om ferdselen bør reguleres eller begrenses. Fylkesmannen ønsker likevel at bestemmelsen skal beholdes for å sikre dialog mellom brukere og forvaltningen, jfr. tilknytning til forvaltningsplanen, og dermed gi forvaltningsmyndigheten mulighet til å regulere uheldig ferdsel slik at det ikke oppstår konflikter i forhold til verneverdiene.

Direktoratet for naturforvaltning støtter Fylkesmannens vurdering.

Direktoratet viser til at verneforskriftens bestemmelse om sykling, organisert bruk av hest og kiting er vurdert i arbeidet med skissen til forvaltningsplan. Dette vil også bli tatt med i det videre arbeidet med forvaltningsplanen.

Miljøverndepartementet er enig i at ferdsel som er i strid med verneformålet, og som kan påvirke verneverdiene negativt bør avgrenses inne i nasjonalparken. Departementet viser til utkast til verneforskrift § 3 pkt. 5.3 som gir adgang til å regulere ferdsel i nærmere avgrensede områder. Departementet ser at det kan være grunn til å avgrense bruken av sykkel og organisert bruk av hest av hensyn til verneverdiene, herunder særlig plantelivet. Det foreslås derfor at slik ferdsel kun kan foregå på stier, og videre at det kan settes ytterligere begrensninger gjennom forvaltningsplanen. Når det gjelder restriksjoner på kiting antar departementet at et eventuelt behov for å regulere slik vinterferdsel ivaretas gjennom verneforskriften § 3 pkt. 5.3. Når det gjelder organisert ferdsel vil departementet presisere at det er ferdselens påvirkning på naturmiljøet som skal være avgjørende for om aktiviteten kan tillates i verneområdet, ikke om ferdselen er organisert eller uorganisert, jf. Ot. prp. 52 (2008-2009) s. 411. Departementet ser at det er hensiktsmessig at organisert ferdsel som kan skade verneverdiene skal være søknadspliktig etter verneforskriften. En slik søknadsplikt vil kunne skape dialog mellom forvaltningsmyndigheten for nasjonalparken og brukerne, og derved forebygge skadevirkninger.

Departementet viser til at veien fra Fykan til Storglomvatnet ligger utenfor det foreslåtte vernområdet. Vernebestemmelsene kan kun regulere ferdsel og tiltak innenfor vernområdet. Vernebestemmelsene kan derfor ikke regulere ferdsel på denne veien. Departementet har forståelse for at veiens åpningstider kan være til ulempe for reindriften, men viser til at Saltfjellet Reinbeitedistrikt selv må ta denne problemstillingen opp med Meløy kommune eller de som har ansvar for denne veien.

6.7.3.6 Motorferdsel, § 3 pkt 6

Forsvarsbygg viser til forsvarrets lavtflygningsinteresser generelt, og mener det ikke skulle være konflikt i dette området. Videre vises det til at den militære luftoperative virksomhet vil sortere inn under unntaksbestemmelsene i forskriftens § 6.2 a.

Norsk Grotteforbund er enige i at forbudet mot motorisert ferdsel ikke skal gjelde de virksomhetene som er listet opp i pkt 6.2 a, og støtter forslaget om at redningsvirksomhet er inkludert da Grotteforbundet er ansvarlige for grotteredningstjenesten.

Statkraft SF viser til bestemmelsen om deres bruk av snøskuter for drift og vedlikehold av installasjoner og sender med et kart over traséer som ikke er kommet med i forvaltningsplanen. Statkraft viser også til behov for bruk av snøskuter ved snømålinger i reguleringsområdet.

Statskog SF mener begrepet ”reindriftsansvarlig” i pkt 6.3 b er vanskelig å forstå og bør klargjøres for å lette oppsynets kontrolloppgave.

Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps, Glomfjord grendeutvalg mener verneforslaget påvirker befolkningens tilgang til området vinterstid, og at dette hensynet ikke er tilstrekkelig ivaretatt av myndighetene. Foreningene påpeker at leiekjøringsordningen som er etablert der private leietakere av foreningshytter kan leie Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps til transport til foreningshyttene, gir mulighet for familier med små barn eller eldre med nedsatt bevegelighet å benytte hyttene inne på fjellet.

Meløy kommune mener det må åpnes for bruk av helikopter ved utsetting av fisk i forbindelse med utsetting som er pålagt gjennom konsesjon for utbygging av vannkraft. Dette ble også fremmet som synspunkt på folkemøte.

Meløy kommune ber også sentrale myndigheter om å vurdere endring i regelverket for motorferdsel i utmark, med sikte på å åpne for frakt av personer med bevegelseshemming med helikopter eller snøscooter. Meløy kommune ser også leiekjøringsordningen som en svært positiv ordning som bidrar til å holde motorferdselen i fjellet på et begrenset nivå. Det bes om at foreningshytter likestilles med private hytter, og at det åpnes for at bevegelseshemmede kan få tillatelse til bruk av snøskuter til foreningshyttene gjennom leiekjøringsordning. Meløy kommune mener også at reindriftas bruk av barmarkskjøretøy må være søknadspliktig, men mener bruk av luftfartøy kan være unntatt søknadsplikt.

Tre privatpersoner mener vern får for store konsekvenser for dem som hytteeiere. De bruker hyttene sine hele året, i snitt 90-120 dager pr år. De har behov for frakt av proviant, materiell til vedlikehold og vedkjøring. Det vises videre til at en tildeling på inntil 6 turer for frakt av varer og utstyr vil være for lite. Det er særlig avstanden til vinterbrøytta veg og et par vanskelige punkt på turen som gjør at det ikke kan kjøres med for store lass som gjør at det er behov for mange turer. Det hevdes også at den opptelling av turer til de private hyttene som er gjort i høringsdokumentet, ikke stemmer da det er talt opp dobbelt i og med at tur og retur føres som to turer i kjørebøkene. De trekker også fram behovet for å frakte uføre og barn til hyttene. På folkemøte ble mange av de samme synspunktene fremmet, og det var en misnøye mot at ikke forvaltningen av motorisert ferdsel kunne fortsette som før. Det ble også fremmet ønske om forskriften skal utvides til at det også skal være mulig å gi dispensasjon for å benytte snøskuter for transport av bevegelseshemmede til hytter generelt og ikke bare til egen hytte. Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon Nordland ber om at funksjonshemmedes interesser ivaretas. En privatperson er fornøyd med de tilpasninger som er gjort i forhold til motorisert ferdsel i området, og viser spesielt til muligheten for transport av personer med funksjonsnedsettelse til egen hytte og vintermerking av skiløype. Vedkommende påpeker også behovet for redningstjenester ved syketransport.

Bodø og omegn turistforening, en privatperson, Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps, Glomfjord grendeutvalg og Statskog SF mener reindriftas bruk av barmarkskjøretøy og luftfartøy må være søknadspliktig. Bodø og omegn turistforening mener barmarkskjøring gjør uopprettelig skade på sårbar fjellvegetasjon og reduserer verdiene i nasjonalparken uavhengig av formålet med kjøringen. Bodø og omegn turistforening viser til bruk av mikrofly og satellitt/GSM sporing av rein som mer moderne hjelpemidler som kan dekke samme behov i den ekstensive reindriften. Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps og Glomfjord grendeutvalg forutsetter at barmarkskjøring unngås i spesielt sårbare områder og i nærheten av hyttene i området. Statskog SF mener en dispensasjonsprosess mellom forvaltningsmyndigheten og næringa, som bygger på reindriftas egen driftsplan og forvaltningsmyndighetens kunnskap om sårbare lokaliteter, er den beste løsningen for å ivareta

både reindriftas behov og verneverdiene. Saltfjellet reinbeitedistrikt og Områdestyret for Nordland reinbeiteområde mener reindriftas bruk av både barmarkskjøretøyer og luftfartøy skal være unntatt søknadsplikt. Områdestyret for Nordland reinbeiteområde mener at forvaltningsplanens retningslinjer for barmarkskjøring uavhengig av endelig forskrift bør utarbeides i samarbeid med Saltfjellet reinbeitedistrikt. Saltfjellet reinbeitedistrikt mener det er reindriftas rett å kunne utøve reindrift uten å måtte være søknadspliktig for å ferdes i eget reinbeiteområde. Det vises til FNs erklæring om urfolks rettigheter og respekt for urfolks kunnskaper, kultur og tradisjonsbundne praksis. Reinbeitedistriktet viser til at helikopter forurensmer mer enn motorsykler, at terrengslitasje vil gro i løpet av noen år og at de kan akseptere at det utarbeides kart over sårbare planter og områder som reindriften skal ta hensyn til.

Saltfjellet Reinbeitedistrikt mener primært at reindriftens behov for barmarkskjøring skal som i dag, ikke være underlagt dispensasjonsordning. Reinbeitedistriktet aksepterer imidlertid forskriften slik den nå foreligger om at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

”Bruk av luftfartøy eller motorkjøretøy på barmark i forbindelse med reindrift i samsvar med forvaltningsplan”,

men mener at det skal presiseres at ” For reindriften gis det flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriksplan i henhold til reindriftsloven, slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.

Arbeidsutvalget var delt i synet på om reindriftas bruk av motoriserte hjelpemidler skulle være søknadspliktige.

Fylkesmannen mener det er viktig å begrense motorisert ferdsel i verneområder generelt og i nasjonalparker spesielt. Dette ut fra at motorferdsel påvirker omgivelsene gjennom støy, økt ferdsel og slitasje. Fylkesmannen anbefaler at lavtflygningsforbud på under 300 meter opprettholdes av hensyn til friluftsliv og generelt dyreliv. Fylkesmannen viser til at lavtflygning, selv om det her ikke er satt noen meterbegrensning, også er forbudt i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Forslag til forskrift pkt 6.3 er delt inn i bokstav a-m. To punkter i høringsforslaget omfatter samme forhold, reindriftas bruk av luftfartøy, disse er slått sammen under bokstav g. Fylkesmannen mener her at bruk også innbefatter start og landing. Forslag til nytt punkt omhandler bruk av beltekjøretøy på vinterføre i forbindelse med snømåling i forbindelse med eksisterende kraftkonsesjoner. Dette er tatt inn som et søknadspliktig punkt etter høring da det ikke var fanget opp før høring. Fylkesmannen ønsker at det er søknadspliktig for at forvaltningsmyndigheten skal ha bedre oversikt over ferdsel og forstyrrelser i nasjonalparken. Traséer kan angis i forvaltningsplanen.

Fylkesmannen ser at det har utviklet seg en omfattende leiekjøringsordning i området og at det meste av snøskutertransport innenfor Láhku skjer gjennom Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps. Leiekjøring er en ønsket ordning fra myndighetene, da denne kan gi fastboende en mulighet for næringsinntekt og samtidig begrense motorisert ferdsel. Leiekjøringsløyve kan fortsatt gis etter vern, det reguleres av motorferdselloven med forskrifter. Det betyr at jeger- og fiskerforeningene og private hytteeiere fortsatt kan bruke leiekjørere til å få transportert ved og annet nødvendig utstyr for drift og vedlikehold av hyttene. Antallet turer som gis til transport av nødvendig varer og utstyr følger av forvaltningspraksis i alle verneområder i Nordland. Fylkesmannen vil ikke anbefale å gå ut over dette.

Fylkesmannen mener det er tatt hensyn til de fleste innspill som er kommet om motorisert ferdsel gjennom at det er åpnet for, etter søknad, bruk av snøskuter i forbindelse med vedhogst, for transport av varer og utstyr til hytter og gammer, for transport i forbindelse med vedlikehold og byggearbeider, for merking av skiløype, for transport av båter og for bevegelseshemmede til egen hytte. Transport av bagasje og personer til foreningshytter er det ikke åpnet for i forskriften, da dette ikke er innenfor det som kan tillates i et verneområde.

Fylkesmannen har heller ikke kunnet åpne for transport av varig bevegelseshemmede til hytter generelt, men har åpnet for dette etter søknad til egen hytte. Fylkesmannen viser til at lovverket generelt ikke åpner opp for bruk av motorisert kjøretøy i tursammenheng. Årsaken til at det likevel åpnes for å kunne gi dispensasjon for transport av bevegelseshemmede til egen hytte, er at personer som har egen hytte kan sies å ha en særskilt tilknytning til stedet og at det derfor i enkelte tilfeller kan være behov for transport. Dette er også i tråd med utforming av verneforskriften i andre nasjonalparker.

Motorisert ferdsel i forbindelse med reindriften kan være konfliktfylt i forhold til andre interesser i området. Søknadsplikt gir forvaltningsmyndigheten mulighet til å være med å styre bruken for å minimere skader og forstyrrelse på truede eller nær truede arter, naturtyper og andre verneverdier. Fylkesmannen mener flerårige dispensasjoner som følges av kart med spesielt sårbare områder vil være gunstig for å kunne balansert nærings- og verneinteressene. Når det gjelder Láhku nasjonalpark, finnes det svært sårbare områder innefor nasjonalparkgrensen som gjør at det er spesielt behov for å ha muligheten til å regulere ferdselen i dette området. Videre er berggrunnen med den spesielle karsttopografien sårbar for ferdsel. Mange steder har denne en utforming med tynne riller og kanter som lett brekker av eller slites ned. Dette er spesielt i forhold til de fleste andre områder hvor berg i dagen oftest er de områdene som tåler mest slitasje. Fylkesmannen mener derfor det er behov for at også reindriftas barmarkskjøring skal være søknadspliktig slik at forvaltningsmyndigheten gis en mulighet til å gi retningslinjer og begrensninger for å ivareta verneverdiene. Fylkesmannen oppfatter også dette til å være i tråd med reindriftslovens § 23 andre ledd som sier at *Bruk av terrenggående kjøretøy på bar mark skal begrenses mest mulig og skal så langt mulig foregå i faste løyper. Motorisert ferdsel eller flyging inn i område fredet i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern skal foregå i samsvar med fastsatte forskrifter om vern. Nærmere regler om slik ferdsel i fredet område kan fastsettes ved forskrift av vedkommende forvaltningsmyndighet i samråd med distriktsstyret og områdestyret.*

Flere av høringspartene ønsker at også reindriftras bruk av luftfartøy skal være søknadspliktig. Fylkesmannen anbefaler dette, men at bestemmelsen kobles til forvaltningsplanen og at det der kan avsettes områder som reindriftra uten søknad kan lande, i og områder hvor det er restriksjoner knyttet til bruk av luftfartøy.

Fylkesmannen anbefaler at det tas inn en egen bestemmelse om at det kan gis tillatelse til bruk av helikopter i forbindelse med utsetting av fisk som konsesjonspålagt utsetting. Dette da det er snakk om relativt betydelige mengder fisk og at tiltaket samtidig er svært begrenset i både tid og rom.

I konsultasjon ble Sametinget og Fylkesmannen enige om at følgende to punkter skal tas inn i forslaget til forskrift i Fylkesmannens tilrådning: Det skal føyes til et siste ledd til § 3 pkt. 6.3 om at *For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven, slik at næringen kan utøves på en tilfredsstillende måte. Videre skal § 3 pkt. 6.3 g) gis følgende ordlyd, *Bruk av luftfartøy eller barmarkskjøretøy som er skånsomt mot terrenget i forbindelse med reindrift iht. godkjent driftsplan.**

Direktoratet for naturforvaltning viser til samarbeidet mellom Miljøverndepartementet og Forsvarsdepartementet der en har drøftet forholdet mellom verneområder og forsvarrets nødvendige lavtflyging. Direktoratet vil presisere at en sluttrapport fra dette arbeidet skal avklare forholdet mellom Forsvarets lavtflyging og verneinteresser. Denne rapporten er ikke ferdigstilt. Direktoratet vil påpeke at Forsvarets definisjon av luftoperativ virksomhet som “operativ virksomhet” ikke er en omforent og anerkjent definisjon av begrepet. Direktoratet viser til at hva som menes med militær operativ virksomhet i verneforskrifter, fremgår av brevet fra Forsvarets overkommando Operasjonsstaben av 01.07.97. En endring av definisjonen vil i realiteten bety en endring av alle gamle vernevedtak, noe som ikke kan gjøres uten nye Kgl. res.. Direktoratet viser til at området er svært viktig for det enkle friluftslivet, jf. verneformålet om at “Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen ...” På bakgrunn av dette, og i tråd med den interdepartementale arbeidsgruppas foreløpige rapport, tilrår direktoratet at det ikke åpnes for forsvarrets lavtflyging med jagerfly i perioden 1. juli-15. september.

Direktoratet for naturforvaltning viser til Fylkesmannens kommentarer og presiserer at motorferdselloven kun åpner for persontransport dersom det dreier seg om varig bevegelseshemmede, og det må i utgangspunktet brukes leiekjører. Direktoratet støtter Fylkesmannens vurdering om at eventuelle tillatelser for transport av varig bevegelseshemmede må begrenses til egen hytte på grunn av at motorferdsel innenfor verneområdene skal begrenses i størst mulig grad. Med egen hytte menes hytte som er innenfor nærmeste familie. Som varig forflytningshemmet regnes den som ved legeerklæring kan dokumentere at han eller hun på grunn av medfødte fysiske problem, sykdom eller alvorlige skader, fysisk er ute av stand til å forflytte seg utenfor vei, og at dette ikke er en forbigående tilstand. Personer som på grunn av alder eller midlertidig sykdom er forflytningshemmet omfattes ikke av reglen.

Reindriftsansvarlig er i denne sammenheng ikke definert, men meningen med å bruke begrepet er å gi åpning for at også andre som utfører nødvendige oppgaver på vegne av eieren i forbindelse med reindrift, skal kunne omfattes av bestemmelsen.

Direktoratet for naturforvaltning viser videre til Fylkesmannens kommentarer om behovet for å regulere reindriftas bruk av barmarkskjøretøy. Direktoratet vil påpeke at dette også er nødvendig av hensyn til floraen i området. Den er av nasjonal verdi og vi har et spesielt ansvar for å sikre disse verdiene mot uheldig slitasje. Direktoratet støtter Fylkesmannens vurderinger. Direktoratet foreslår at det i stedet for de foreslåtte tilføyelser i forskriftens § 3 pkt 6.3 bokstav g) gis et annet ledd i § 3 pkt 6.3 med følgende ordlyd: *For reindriften legges det opp til en praksis med flerårige tillatelser som del av godkjent distriktsplan i henhold til reindriftsloven slik at næringen kan utøves på tilfredsstillende måte.* Dette vil være i samsvar med ordlyden i andre verneforskrifter med samiske interesser.

Direktoratet foreslår også at punktet om bruk av beltekjøretøy på vinterføre ved nødvendig istandsetting av energi og kraftanlegg ved akutt utfall tas ut av foreslåtte bestemmelse, og at motorferdsel i disse tilfeller tillates uten hensyn til årstid. Direktoratet foreslår derfor et nytt pkt f) i § 3 pkt 6.2 med følgende ordlyd: Motorferdsel i forbindelse med nødvendig istandsetting av energi- og kraftanlegg ved akutt utfall.

Direktoratet vil til slutt presisere at en ved faglig gjennomgang av verneplanen før høring påpekte at reindriftas bruk av luftfartøy skulle høres som forskriftens bestemmelse § 3 pkt. 6.3 g. Dvs. at reindriftas bruk av luftfartøy ble hørt som to alternativer, både under bestemmelsene i pkt. 6.2 (unntatt søknadsplikt) og under pkt. 6.3 som en aktivitet som må omsøkes. Direktoratet slutter seg for øvrig til Fylkesmannens vurderinger.

Miljøverndepartementet viser til et samarbeid mellom Miljøverndepartementet og Forsvarsdepartementet der forholdet mellom verneområder og Forsvarets nødvendige lavtflyging er drøftet. Slik lavtflyging er en viktig samfunnsfunksjon og skjer i relativt lite omfang. Avveiningen mellom vernehensyn og Forsvarets behov for lavtflyging er gjort på bakgrunn av faglige råd fra Norsk institutt for naturforskning (NINA). Ut i fra konklusjonene så langt, tilrår Miljøverndepartementet at Forsvarets nødvendige lavtflyging er tillatt der verneformålet ikke er knyttet til arter som er særlig sårbare i forhold til lavtflyging. Dette gjelder bl.a. særlig villrein og fjellrev. Verneformålet i denne foreslåtte nasjonalparken er ikke knyttet til disse artene. Området er imidlertid viktig for friluftslivet. I tråd med konklusjonene i samarbeidsgruppen mellom Forsvarsdepartementet og Miljøverndepartementet så langt, anbefaler Miljøverndepartementet at vernet ikke er til hinder for Luftforsvarets nødvendige lavflyging med jagerfly i perioden 15. september til 1. juli.

Når det gjelder reindriftens behov for motorferdsel, viser departementet til at reindriften skal ha forutsigbare rammebetingelser, samtidig som verneverdiene i området skal ivaretas. Det er derfor nødvendig at forvaltningsmyndigheten har oversikt over barmarkskjøringen i området. Departementet mener derfor bestemmelsene om motorferdsel må utformes tilsvarende som i andre verneområder hvor reindriften har behov for motorisert ferdsel. Miljøverndepartementet mener at flerårige tillatelser som koordineres med distriktsplan i henhold til reindriftenloven, vil være forutsigbart og ikke føre til unødig byråkratisering for reindriften. Departementet slutter seg for øvrig til direktoratet.

6.7.3.7 Forurensning, § 3 pkt 7

Statskog SF mener motorisert isbor bør tas med som eksempel på støykilder som er forbudt.

Fylkesmannen anbefaler at motorisert isbor tas med som eksempel på støykilde, jf. Statskog SFs innspill.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til Fylkesmannens tilrådning.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet.

6.7.4 Generelle dispensasjonsbestemmelser, § 4

Norsk Grotteforbund er enig i at det må kunne gis dispensasjon fra forskriftens bestemmelser og peker på vitenskaplige undersøkelser som en vesentlig samfunnsinteresse.

Fylkesmannen viser til at denne bestemmelsen har samme ordlyd som naturmangfoldlovens § 48 og viser til forarbeidene til naturmangfoldloven for tolkning av den generelle dispensasjonsbestemmelsen.

Direktoratet for naturforvaltning påpeker at det i verneforskrifter etter naturvernloven er gitt en generell dispensasjonsbestemmelse for vitenskapelige undersøkelser. Ettersom denne bestemmelsen ikke er videreført i naturmangfoldloven, vil den heller ikke bli tatt inn i verneforskrifter opprettet med hjemmel i naturmangfoldloven. Både når det gjelder verneområder etter naturvernloven og etter naturmangfoldloven skal slike saker vurderes etter dispensasjonsbestemmelsen for tiltak som ”ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig” i § 48. Forvaltningsmyndigheten skal alltid vurdere nytten av et forskningsprosjekt opp mot omfanget av eventuelle inngrep eller tiltak og de ulemper forskningen ellers medfører. Forskningsaktiviteter som ikke trenger å lokaliseres til et verneområde, bør kanaliseres utenfor verneområdet. Det vitenskapelige motivet bak vernet vil

kunne begrunne en mer lempelig eller kurant dispensasjonspraksis når det ikke er tale om nye tekniske inngrep i verneområdene. Som regel bør det gis dispensasjon for tiltak som bidrar til å fremme verneverdier. Slik bruk kan også betraktes som et ledd i forvaltningen som utøves for å bevare verneverdiene.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets vurderinger.

6.7.5 Forvaltningsplan § 5

Fylkesmannen viser til at utkast til forvaltningsplan ble sendt på høring samtidig med forslag til vern. Det er kommet en del innspill til forvaltningsplanen. Blant annet er det kommet vesentlige innspill til den delen som omhandler oppfølging av bevaringsmål og botanikk fra en privatperson. Disse innspillene vil bli vurdert og tatt inn i forvaltningsplanen før denne endelig vedtas. Det vil være behov for gjennomgang av noen av delene i forvaltningsplanen og også justering av temakartene. Bevaringsmålene må vurderes på nytt i lys av innkomne innspill og maler som fortsatt er under utarbeiding i direktoratet. Forvaltningsplanen kan ikke vedtas før endelig vedtak om vern foreligger og det kan være behov for ny høring av forslag til forvaltningsplan før vedtak fattes.

Direktoratet for naturforvaltning viser til Fylkesmannens kommentarer.

Miljøverndepartementet viser til at det er viktig at forvaltningsplanen ferdigstilles og vedtas så snart som mulig etter opprettelsen av verneområdet. For øvrig vises det til Fylkesmannen og direktoratets merknader.

6.7.6 Skjøtsel § 6

Arbeidsutvalget mener skjøtelsparagrafen bør kunne benyttes for å ivareta regulering av beite dersom det skulle oppstå situasjoner med for stort beitetrykk.

Direktoratet for naturforvaltning viser til vurderingene i kap. 6.8.3.2.1.

6.7.7 Forvaltningsmyndighet § 7

Norske reindriftssamers landsforbund mener følgende setning bør tilføyes *i de områder hvor det drives reindrift, skal reindriftsinteressene være representert.*

Fylkesmannen mener dette er ivaretatt gjennom den etablerte forvaltningsordningen. Midtre Nordland nasjonalparkstyre har en sammensetning der Sametinget utnevner 4 av 13 representanter. Fylkesmannen mener derfor det ikke er behov for at dette tas med i denne forskriften.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til Fylkesmannens kommentar.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets vurderinger.

6.8 Forvaltning av nasjonalparken

6.8.1 Forvaltningsmyndighet

En privatperson foreslår at forvaltninga av Láhku nasjonalapark legges til Midtre Nordland nasjonalparkstyre. Arbeidsutvalget er av samme oppfatning, og mener at styret må utvides med en representant fra Gildeskål kommune. Gildeskål kommune støtter forslag om at

forvaltningsmyndigheten legges til Midtre Nordland nasjonalparkstyre forutsatt at dette styret utvides med en representant fra Gildeskål kommune.

Fylkesmannen forutsetter at Midtre Nordland nasjonalparkstyre blir tillagt forvaltningsmyndighet for Láhku nasjonalpark. Anslått ressursbehov vil da være 1 årsverk til nasjonalparkforvalter. I tillegg vil det for nasjonalparkstyrets del gå med ca 0,5 årsverk til arbeid i vernestyret, arbeidsutvalg og faglig rådgivende utvalg.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til Fylkesmannens tilrådning.

Miljøverndepartementet viser vurderingene under punkt 4 vedrørende delegasjon av forvaltningsmyndighet til lokalt nasjonalparkstyre.

Sekretariat for nasjonalparkstyret for saker som angår Láhku vil i tilfelle lokal forvaltning legges til nasjonalparkforvalter ansatt ved Fylkesmannen i Nordland. Vedkommende vil være underlagt nasjonalparkstyret i alle saker som angår forvaltningen av verneområdet. Inntil det er eventuelt er ansatt nasjonalparkforvalter skal Fylkesmannen i Nordland ivareta denne sekretariatsfunksjonen.

Vedrørende ressurser til forvaltning av verneområdene viser departementet til at prioritering mellom ulike verneområder skjer innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettammer.

6.8.2 Oppsyn

Statskog SF støtter vurderingen i høringen om at det er behov for ett årsverk for å løse oppsynets oppgaver.

Fylkesmannen mener det er behov for å styrke oppsynsaktiviteten betydelig som en følge av etablering av Láhku nasjonalpark. Dette behovet er knyttet til skjøtsel, informasjon og kontroll. Fylkesmannen anslår behovet til ett årsverk. Oppsynet bør styrkes både med en egen stilling i regi av SNO og kjøp av tjenester fra Statskog Fjelltjenesten. Fylkesmannen vil peke på at det er betydelig mangel på oppsyn i Nordland og særlig i ytre strøk slik at en SNO stilling tilknyttet Láhku nasjonalpark bør følges av flere SNO stillinger i kystkommunene i Nordland. Fylkesmannen viser til at det er veiledning/informasjon og kartlegging/overvåking som lider når det er for lite ressurser til oppsyn. Det vil derfor være av vesentlig betydning for å gjennomføre intensjonene i forvaltningsplanen om oppfølging av vernet gjennom forvaltningsmål og bevaringsmål at det gis tilstrekkelig ressurser til oppsyn.

Direktoratet for naturforvaltning støtter Fylkesmannens tilrådning.

Miljøverndepartementet viser til at skjøtsel og etablering av oppsyn må skje innenfor de til enhver tid gjeldende budsjettammer.

6.8.3 Informasjon

En privatperson foreslår at det opprettes en filial av Nordland nasjonalparksenter lokalisert til en av de tre kommunene. Dette senteret skal fange opp informasjonsbehovet som reisende og turgåere på vestsida av Saltfjellet har. Det foreslås derfor at informasjon og utstillinger fokuserer spesielt på Láhku nasjonalpark og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark.

Fylkesmannen mener det er viktig å få på plass god og helhetlig informasjon om Láhku nasjonalpark og at dette kan kombineres med informasjon om de vestlige deler av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Koordinering mellom ulike aktører og god lokal forankring er viktig for å

sikre god informasjon. Fylkesmannen mener det er en god løsning at det opprettes et informasjonspunkt/filial av Nordland nasjonalparksentret i Gildeskål eller Meløy.

Direktoratet for naturforvaltning slutter seg til Fylkesmannens synspunkt om at det er viktig å fremskaffe god og helhetlig informasjon i området. Forvaltningsmyndigheten vil ha et overordnet ansvar for informasjon om/i verneområdet, men også andre aktører har ansvar og verdifull kompetanse med tanke på informasjonsarbeid, bl.a. Nordland nasjonalparksenter. Direktoratet mener Nordland nasjonalparksenter bør styrkes slik at det også bygges opp informasjon om Låhku nasjonalpark i dette senteret. Videre mener direktoratet det er naturlig at det kan etableres et informasjonspunkt i Gildeskål eller Meløy etter modell fra Utladalen Naturhus, eller slik det nå planlegges på Dønnessjøen og Fjordstova i tilknytning til Breheimen nasjonalpark.

Miljøverndepartementet viser til at informasjonsvirksomhet og forvaltning må skje innenfor de til enhver tid gjeldende budsjetttrammer.

6.9 Erstatning og økonomisk kompensasjon

6.9.1 Erstatning

Grunneier i området er Statskog SF. En privatperson har en festetomt. Erstatningsspørsmålet har ikke vært drøftet i verneplanprosessen, verken med grunneiere eller andre rettighetshavere utover at det er nevnt i oppstartsmeldingen. Fylkesmannen forutsetter at erstatningsoppgjør gjennomføres etter reglene i naturmangfoldloven.

Sametinget viser til at samiske eiendoms-, besittelses- og bruksrettigheter er ikke endelig kartlagt for det foreslåtte verneområdet. En eventuell framtidig kartlegging og anerkjennelse av rettigheter i området vil kunne ha konsekvenser med hensyn til blant annet erstatning.

Direktoratet for naturforvaltning viser til at erstatning som følge av oppretting av nasjonalpark blir regulert av naturmangfoldloven §§ 50 og 51. Her framgår det at grunneiere og rettighetshavere har krav på erstatning når et vernevedtak medfører økonomisk tap som følge av at eksisterende bruk blir vanskeliggjort. Etter et vernevedtak vil alle berørte grunneiere og rettighetshavere motta et eget brev med informasjon om erstatningsreglene. Utbetaling av eventuelle erstatninger vil følge prosedyrer i samsvar med reglene i naturmangfoldloven.

Miljøverndepartementet viser til at utbetaling av eventuelle erstatninger vil følge prosedyrer i samsvar med reglene i naturmangfoldloven.

6.9.2 Økonomisk kompensasjon

Arbeidsutvalget diskuterte på bakgrunn av innspill i oppstartsfasen muligheten for at forvaltningsmyndigheten kunne gå inn og gi økonomisk støtte til brøyting av anleggsvegen til Storglomvatnet i Meløy hver vår. Dette ble satt opp som et ønsket tiltak i utkast til forvaltningsplan. Glomfjord JFF, Gildeskål JFF, Glomfjord Røde Kors Hjelpekorps og Glomfjord grendeutvalg støtter dette forslaget. Fylkesmannen mener en slik støtte vil kunne bidra positivt i forhold til friluftslivet.

Arbeidsutvalget diskuterte også tilrettelegging for bevegelseshemmede. I høringen har det vært mange innspill på at bevegelseshemmede her har behov for å bli fraktet med snøskuter inn i området. Arbeidsutvalget mener det bør vurderes å heller tilrettelegge for en universelt utformet hytte utenfor Låhku nasjonalpark. For eksempel lokalisert til sørenden av Namnlausvatnet hvor det er bilveg opp og hvor det bør være mulig å også tilrettelegge universelt utformet fiskeplass.

Slik tilrettelegging vil være tilgjengelig for en større gruppe bevegelseshemmede og i en større del av året. Slik vil mange funksjonshemmede kunne få et tilbud med lett tilgjengelighet til deler av nasjonalparken.

Direktoratet for naturforvaltning påpeker at muligheten for eventuell brøyting av den nevnte anleggsvegen til Storglomvatnet hver vår er avhengig av den årlige budsjettsituasjonen. Dersom forvaltningsmyndigheten ønsker å prioritere dette tiltaket må det meldes inn gjennom bestillingsdialogen og tas inn som et prioritert tiltak i forvaltningsplanen. Det samme gjelder i forhold til eventuell prioritering av tilrettelegging for en universelt utformet hytte utenfor Láhku nasjonalpark. Det presiseres at oppsetting av ei ny hytte krever tillatelse etter plan- og bygningsloven.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratet.

Miljøverndepartementet

t i l r å r

Forskrift om verneplan for Láhku nasjonalpark fastsettes i samsvar med vedlagte forslag
(vedlegg 1)